

Быць сваім чалавекам сярод вясцоўцаў, каб людзі даяралі табе свае радасці і крыўды, каб маглі выплакацца, — гэта дарагога каштуе. Калі стараста дзеліць з аднавяскоўцамі сваё жыццё — ён на сваім месцы.

Якім трэці беларускі касманаўт Алег Навіцкі быў у маленстве, яшчэ да школы, чым пазней займаўся дома ў вольны час — пра ўсё гэта ведае і дагэтуль памятае да драбніц яго маці.

А вы ведаеце, што прыгатаванні да наступнага «каляднага сезона» на кандыгарскай фабрыцы пачынаюцца ўжо ў студзені, калі аналізуюцца поспехі і памылкі мінулай навагодняй кампаніі?

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

«Сродкі масавай інфармацыі не павінны насаджаць аднамернае бачанне свету»

Звяртаючыся да прысутных у зале, Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што вельмі добра ставіцца да гасцей-журналістаў. «Гэта не таму, што, як многія журналісты пішуць, не ведаю, дружалюбныя яны да нас ці не, што Лукашэнка нейкую выгаду хоча з гэтага атрымаць. Выгада толькі адна. Я хачу, каб людзі, якім вы будзеце расказваць аб нашай краіне, ведалі аб'ектыўна, што адбываецца ў Беларусі, аб тых працэсах сацыяльна-эканамічных, палітычных, якія адбываюцца ў нас у Беларусі. Восем адзіная выгада, якую я маю на ўвазе, сустракаючыся не толькі з нашымі журналістамі, унутранымі і знешнімі», — сказаў Прэзідэнт.

СМІ павінны арганізоўваць паўнацэнны дыялог людзей і ўлады, служыць індикатарам настрою ў грамадстве, пераадрываць пранікненню чужых і дэструктыўных ідэй. Мы жывём ва ўмовах інфармацыйнага грамадства, а гэта значыць, што цяперашнія сродкі масавай інфармацыі з'яўляюцца неад'емнай часткай нашага паўсядзённага жыцця. Яны ўжо не проста інфармуюць нас аб усім, што адбываецца ў краіне і свеце, але і выхоўваюць, па-рознаму, далучаюць да культуры, забяляюць. Такое меркаванне выказаў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка на сустрэчы з членамі Клуба галоўных рэдактараў краін СНД, Балтыі і Грузіі, якая адбылася ўчора, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

аб'ектыўнае бачанне працэсаў, якія адбываюцца на прасторы былого СССР, інакш цяжка дасягнуць да аўдыторыі іх сутнасці, пераканаць людзей у правільнасці тых ці іншых рашэнняў.

Аляксандр Лукашэнка лічыць, што для саміх СМІ, журналістаў вельмі важна мець глыбокае і

«МАРЖЫ» АДКРЫЛІ СЕЗОН

Ахвотных загартоўвацца ў Брэсце становіцца ўсё больш. Гэта людзі розных узростаў і прафесій. Яны аб'яднаны ў некалькі груп, якія збіраюцца каля заліваў ракі Мухавец. На здымку: аматары зімнага купання на рацэ Мухавец ва ўрочышчы Чырвоны Двор.

ЦЫТАТА ДНЯ

Старшыня Гомельскага аблвыканкома Уладзімір ДВОРНИК:

«Было б мэтазгодна наладзіць правядзенне медыцынскіх аглядаў пры працаўладкаванні, а таксама перыядычных прафгалядаў работнікаў прадпрыемстваў на-за паліклінікамі. Можна стварыць неабходныя ўмовы для правядзення прафгалядаў на буйных прадпрыемствах. Акрамя таго, нармальныя ўмовы для працы медыкаў ёсць у раённых ваенкаматах. Схема такая: лекар адпрацаваў на прыёме хворых, а затым вядзе медыцынскі агляд на-за паліклінікай на камерцыйных умовах. Ды і якасць гэтага агляду будзе вышэйшая, чым цяпер, калі ён толькі паспявае настаіць падпіс у дзеводцы, не пацікавіўшыся нават самаадчуваннем чалавека».

НАДВОР'Е СЁННЯ

Table with weather forecasts for various cities: Брэст -6°, Віцебск -6°, Гомель -4°, Гродна -6°, Магілёў -6°, Мінск -5°.

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 12.12.2012 г.

Table with exchange rates: Долар ЗША 8600,00, Еўра 11130,00, Рас. руб. 279,50, Укр. грыўна 1060,42.

Добрая навіна

МАТЭРЫЯЛЬНЫ СТАН СЕМ'ЯЎ З ДЗЕЦЬМІ ПАЛЕПШЫЦА

Са студзеня 2013 года памер дапамогі па догляду дзіцяці ва ўзросце да трох гадоў вырасце амаль удвая

Памер дапамогі па доглядзе дзіцяці ва ўзросце да трох гадоў вырасце амаль удвая са студзеня 2013 года. Пра гэта было паведамлена на семінары «Дзяржаўная падтрымка сем'яў з дзецьмі — адзін з ключавых напрамкаў сацыяльнай палітыкі. Навацкі праекта Закона Рэспублікі Беларусь «Аб дзяржаўнай дапамозе сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей», які адбыўся ўчора ў Саўеце Рэспублікі Нацыянальнага сходу.

Як заявіла намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па ахове здароўя, фізічнай культуры, сямейнай і моладзевыя палітыкі Алена ШАМАЛЬ, 12 снежня парламентарыі будуць у другім чытанні разглядаць праект закона «Аб дзяржаўнай дапамозе сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей». Ён можа ўступіць у сілу ўжо з 1 студзеня 2013 года.

Адно з галоўных новаўвядзенняў законапраекта — змена механізму разліку штомесечных дапамог па доглядзе дзіцяці ва ўзросце да трох гадоў і дыферэнцыяцыя яго ў залежнасці ад чарговасці нараджэння.

Як мы ўжо пісалі раней, мяркуецца, што памер дапамогі па доглядзе дзяцей ва ўзросце да трох га-

доў будзе прывязаны не да бюджэту працягнутага мінімуму ў сярэднім на душу насельніцтва, як цяпер, а да сярэднямесячнай заробатнай платы работнікаў па краіне. Прычым, калі яна паменшыцца, гэта не прывядзе да памяншэння памеру дапамог, перарозлік у меншы бок пры гэтым праведзены не будзе. Акрамя таго, законапраект прадугледжвае, што дапамога на першае дзіця будзе выплачвацца ў памеры 35% сярэднямесячнай заробатнай платы ў рэспубліцы, на другога і наступных дзяцей — 40%, а на дзіця-інваліда — у памеры 45% сярэднямесячнай заробатнай платы ў рэспубліцы.

Дзяржаўная падтрымка будзе пераарыентавана ў большай ступені на сем'і, якія хочуць мець больш за адно дзіця.

«Рэалізацыя гэтага законапраекта запатрабуе павелічэння фінансавых выдаткаў, на што была атрымана прынцыповая згода Прэзідэнта», — заявіла Алена Шамаль.

Яшчэ адно новаўвядзенне заключаецца ў тым, што жанчыны будуць атрымліваць аднолькавую да-

памогу па доглядзе дзіцяці ва ўзросце да трох гадоў — незалежна ад таго, зарэгістраваны іх шлюб ці не. «Мы адыходзім ад паняцця «маці-адзіночка» — дапамога будзе выплачвацца на дзяцей ва ўзросце да трох гадоў у аднолькавым памеры, — паведаміла Алена Шамаль. — Няпоўным сем'ям, з ліку тых, хто па аб'ектыўных прычынах мае патрэбу ў дадатковай дапамозе, падтрымка можа быць аказана праз сістэму дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі (ДАСД). Прычым сям'і адначасова могуць быць прадастаўлены розныя віды сацыяльнай падтрымкі ў залежнасці ад канкрэтнай сітуацыі».

Намеснік міністра працы і сацыяльнай абароны Аляксандр РУМАК паведаміў журналістам, што, акрамя традыцыйных мер сацыяльна-эканамічнай падтрымкі сям'і, плануецца на ўзроўні заканадаўства замацаваць такія навацыі, як развіццё сістэмы льготнага Kredyтавання шлюбных пар, якія пакутуюць на бясплоддзе, для правядзення экстракарпаратыўнага апладнення, а таксама вызваленне ад прызыву на ваенную службу, службу ў рэзерве бацькоў, якія выхоўваюць траіх і больш дзяцей.

Святлана БУСЬКО

САЛОДКІ НОВЫ ГОД ДЛЯ МАГІЛЁЎСКИХ ДЗЯЦЕЙ

Шасцьсот дзяцей з гарадоў і сельскіх раёнаў Магілёўскай вобласці атрымаюць падарункі на губернатарскай ёлцы.

28 снежня ў Магілёўскі абласны цэнтр творчасці прыедуць выдатнікі вучобы, пераможцы школьных алімпіяд, лідары і актывісты грамадскіх арганізацый, сіроты і дзеці, якія засталіся без апекі бацькоў. Ім пакажуць навагодні мюзікл па матывах казкі «Марозка». Дзеці атрымаюць 2-кілаграмовыя пакункі з ласункамі на 130 тысяч рублёў.

Ілона ІВАНОВА.

Advertisement for GUM department store featuring a Santa Claus illustration and a list of discounts: 5%, 10%, 15%, 20%, 25%, 30% OFF.

ХРОНИКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

УКРАЇНА ГАРМАНІЗУЕ ЗАКОНЫ Ў АДПАВЕДНАСЦІ З ПРАВІЛАМІ МЫТНАГА САЮЗА

Україна гарманізуе ўласныя законы і нормы з правіламі Мытнага саюза, інакш айчынным вытворцам могуць страціць рынак. Пра гэта, які паведамляюць інфармагенцтвы, заявіў прэзідэнт Украіны Віктар Януковіч у інтэрв'ю індыйскаму выданню The Hindu. «Зараз мы ўзгадняем нашы законы і правілы з законам і правіламі Мытнага саюза. Гэта доўгі шлях, але калі мы не зробім гэтага, то нашы вытворцы сутыкнуцца з дыскрымінацыяй і страцяць рынак. Час пакажа, які далёка мы пойдзем у інтэграцыі з Мытным саюзам», — сказаў Віктар Януковіч, адказваючы на пытанне, ці далучыцца Украіна да МС. Раней першы намеснік кіраўніка адміністрацыі прэзідэнта Ірына Акімава заяўляла, што супрацоўніцтва з Мытным саюзам дасць магчымасць Украіне дадаткова прыцягнуць крытэрыяны рэсурсы. Таксама паведамлялася, што Януковіч у снежні наведае Маскву, дзе абмяркуе ўдзел Украіны ва ўсходнім інтэграцыйным працэсе.

КОЛЬКАСЦЬ АХВЯРЦІ ТАЙФУНУ НА ФІЛІПІНАХ ПЕРАВЫСІЛА 640 ЧАЛАВЕК

Яшчэ каля 780 чалавек лічацца зніклымі без вестак. У тым ліку каля 150 рыбакоў «туноцовай сталіцы» Філіпінаў — горада Хенераль-Сантас, якія выйшлі ў мора незадоўга да таго, як тайфун абрынуўся на востраў Міндана. У выніку разгулу стыхіі, па апошніх звестках, разбурана 81 тыс. дамоў. Як мінімум 5,4 мільярд чалавек пацярпелі з-за цыклону, каля 300 тыс. з іх знаходзяцца ў дзяржаўных часоўных сховішчах.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

У РАЗВЕДЦЫ ЗША РАСПАВЯЛІ, ЯКІМ БУДЗЕ СВЕТ ПРАЗ 20 ГАДОЎ

Менш чым праз 20 гадоў свет будзе адрознівацца ад сённяшняга кардынальным чынам. Насельніцтва Зямлі павялічыцца на 1,2 мільярда чалавек і дасягне лічбы 8,3 мільярда. На 35% павялічыцца попыт на прадукты харчавання, амаль у два разы — на ваду, а таксама на энерганосьбіты. Некаторыя кантыненты і рэгіёны, такія як Афрыка і Блізкі Усход, верагодна, будуць адчуваць сур'ёзную нястачу ежы і вады.

Эканомікі Еўропы, Японіі і Расіі, хутчэй за ўсё, будуць паступова прыходзіць у заняпад, ЗША страцяць ролю адзінай сусветнай супердзяржавы. Да 2030 года эканоміка Кітая, вельмі верагодна, апынецца эканоміка ЗША, а Азія апынецца Паўночнаю Амерыкай і Еўропу разам узятыя па глабальным уплыве.

Ісламскі экстрэмізм у тым выглядзе, у якім мы яго ведаем, магчыма, застанецца ў мінулым, аднак асобныя невялікія групы тэрарыстаў змогуць здзяйсніць пагібелныя напады пры дапамозе біялагічнай і кіберзброі. Не выключана гонка кіберузбраенняў і з'яўленне новых відаў зброі.

КОРАТКА

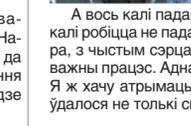
У Беларусі прагнозы індэксаў у будаўніцтве устаноўлены на 2015 год у памеры 110,5 працэнта.

Авіякампанія «Белавія» са снежня да канца лютага знізіла тарыфы на пералёт пасажыраў па дзесяці напрамках, якія злучаюць Мінск з буйнымі гарадамі Еўропы і СНД. Саме істотнае скарачэнне тарыфу датычыцца рэйсаў з беларускай сталіцы ў Варшаву (менш на 55 працэнтаў ад раней дзеючага), Екацярынбург (на 41 працэнт), Баку (на 39 працэнтаў), Гановер (на 25 працэнтаў).

Першыя рэсурсныя цэнтры па падрыхтоўцы спецыялістаў для станцый тэхабслугоўвання могуць з'явіцца ў Беларусі ў 2013 годзе. Стварэнне рэсурсных цэнтраў будзе садзейнічаць нашчасна пазначаным станцый тэхабслугоўвання.

Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Нацыянальныя гонар Беларусі» да 130-годдзя з дня нараджэння Я.Купалы і Я.Коласа пройдзе ў Гродне 11-12 снежня.

ШТО ВАМ БОЛЬШ ЦІКАВА І ПРЫЕМНА: АТРЫМЛІВАЦЬ ПАДАРУНКІ Ў СВЯТЫ АЛЬБО РАБІЦЬ САМІМ?

Седа КАСПАРОВА, журналіст тэлерадыёкампаніі «Магілёў», вядучая моладзевых ток-шоў «Перзагрузка»:

— Дарыць падарункі, з нагоды альбо без яе, — гэта мая самая любімая справа. Мне падабаецца само адчуванне таго, што я магу здзейсніць невялічкі цуд. Хаця хтосьці і лічыць падарункі кампансацияй за адсутнасць штодзённай увагі да сваякоў, для мяне гэта магчымасць падзякаваць за кожны дзень і кожную думку, якія прывітаюць мяне родныя людзі. Мужы і блізкім сябрам я звычайна прэзентую хэндмэйдзавыя альбо цікавыя старыя рэчы (вінтажныя «барохалы» — так жартуе мая маці). А вось з падарункамі для бацькоў складана, таму звычайна гэта сертыфікат на набывццё рэчэй альбо паслуг. Сама ж ад навагодніх свят чакаю вандроўкі і спадзяюся ўбачыць калядную Еўропу.

Мікалай КУРНОСАЎ, юрысконсульт Круглянскай ПМК № 266:

— Скажу шчыра: 50/50. Люблю атрымліваць, люблю і рабіць. У абодвух выпадках гэта станоўчыя эмоцыі. Праўда, пра свае навагоднія і калядныя падарункі я яшчэ зусім не думаю, таму што цяпер на працы займаюся падарункамі, якія звычайна робяць у святы Навы год каля нашай ёлкі, з канцэртаў і нават феерверкам. Нягледзячы ні на што, і 2013 год мы ў Круглым сустранем з феерверкам. Але, можа, гэта і да лепшага, што я не паспяваю добра абдумаць навагоднія падарункі. Спраўдныя мужчыны набываюць іх у апошнюю хвіліну, але робяць гэта з душой. Сам я жадаю атрымаць не столькі нейкія матэрыяльныя рэчы, колькі новыя яркія эмоцыі. Трэба дастойна адзначыць Навы год, перанесці ў 2013-ы года лепшае з папярэдняга года. Каб усё было добра, без крызісаў і «канцоў свету».

Анатоль ГОМАНАЎ, адвакат Магілёўскай абласной калегіі адвакатаў:

— Мне больш прыемна рабіць падарункі. Прычым асабліва задавальненне падарыць нешта не з нагоды, а проста так, для настрою. Менавіта такія падарункі выклікаюць у чалавека сапраўдныя пачуцці захаплення, здзіўлення і нават замілавання. Такія моманты для мяне каштоўныя! Я іх вельмі люблю!

Запісала Ілона ІВАНОВА.

«Сродкі масавай інфармацыі не павінны насаджаць аднамернае бачанне свету»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Іх вырашэнне звязана з пераададленнем індывідуальнага, канкурэнтнага светаразумнення і пераходам да інтэграцыйнай сістэмы каштоўнасцяў», — адзначыў кіраўнік дзяржавы. На думку Прэзідэнта, роля СМІ ў гэтым працэсе заключаецца ў актыўным пашырэнні духоўна-маральных ідэалаў: любові да Айчыны, служэння сваёму народу і павагі да працы. «У сувязі з гэтым асабліва значэнне набываюць прафесіяналізм, адказнасць, сумленнасць і прстойнасць журналістаў. Важна, каб ваша работа служыла высародковым і стваральным мэтам. Вось тая ключавая задача, якая павінна аб'ядноўваць медыйную супольнасць брацкіх народаў», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу на пазітыўны імпульс для прафесійнай размовы кіраўнікоў сродкаў масавай інфармацыі вялікага рэгіёна, які быў дадзены стварэннем Клуба галоўных рэдактараў краін СНД, Балты і Грузіі. Прэзідэнт выказаў надзею, што ў далейшым яго значэнне як камунікатываўнай пляцоўкі на постсавецкай прасторы будзе толькі ўзрастаць.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што адметнай асаблівасцю Беларускай з'яўляецца паслядоўны ўдзел у міждзяржаўных аб'яднаннях. Ён нагадаў, што наша краіна была ініцыятарам і падтрымала вельмі многія інтэграцыйныя праекты.

Па яго меркаванню, у аснове Еўразійскага эканамічнага саюза павінен быць баланс інтарэсаў усіх краін і рэальнае павышэнне якасці жыцця насельніцтва. «Ключавое значэнне сёння мае ўзаважаная і прадуманая стратэгія развіцця Азіянскай эканамічнай прасторы, а затым і Еўразійскага саюза, у аснове якой будучы баланс інтарэсаў нашых краін і рэальнае павышэнне якасці жыцця насельніцтва», — лічыць кіраўнік дзяржавы.

Кіраўнік беларускай дзяржавы адзначыў, што 2012 год, як і мінулы, у многім прайшоў пад знакам яднання краін і народаў. «Не толькі створаны Мытны саюз Беларусі, Расіі і Казахстану, але на гэтай базе мы рушылі наперад да Азіянскай эканамічнай прасторы. Падшылі ўжо да прадметнага, цалкам канкрэтнага абмеркавання перспектывы стварэння Еўразійскага эканамічнага саюза», — сказаў Прэзідэнт. На яго думку, усё гэта аб'ектыўна робіць нас часткай сусветных палітычных, эканамічных і інфармацыйных працэсаў. «Адначасова мы ставім на парадок дзя і пытанне аб суднаносных паміж нацыянальнымі і глабальнымі мадэлямі развіцця», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. «Сучасныя палітолагі ўсе часта апярэжваюць паняццямі «еўрапейскай прасторы», «агульнасусветнай прасторы» і ўсе радзей мысляць катэгорыямі асобна ўзятай дзяржавы». Прэзідэнт адзначыў, што на прыкладзе Беларусі відавочна, што працэсы, якія адбываюцца тут, нельга разглядаць у адрыве ад агульнасусветных і рэгіянальных тэндэнцый.

Знаходзячыся ў цэнтры Еўропы, Беларусь актыўна ўдзельнічае ў працэсах, якія ідуць на еўразійскай прасторы. «Мытны саюз, АЭП і будучы Еўразійскі эканамічны саюз — гэта шэраг уступак і кампрамісаў. І, вядома, непазбежныя не толькі плюсы, але і пэўныя страты», — адзначыў кіраўнік дзяржавы. У сувязі з гэтым Аляксандр Лукашэнка нагадаў аб стварэнні наднацыянальнай Еўразійскай эканамічнай камісіі, якой дзяржавы — члены АЭП перададлі частку свайго суверэнітэту. «Трэба адразу гаварыць, што гэтыя кампрамісы і ўшчамленні ўласных інтарэсаў дзеля агульнай выгады нудзе ідуць у разрез з інтарэсамі буйнога, сярэдняга і дробнага бізнесу», — сказаў Прэзідэнт.

У якасці прыкладу Аляксандр Лукашэнка прывёў Кыргызстан, які вядзе перагаворы аб далучэнні да Мытнага саюза. Разам з тым, паводле слоў кіраўнікі дзяржавы, ёсць пэўныя праблемы, звязаныя з інтарэсамі Кыргызстана, у прыватнасці, у сферы швейнай вытворчасці. «Калі ўступаць у Мытны саюз, то адбудзецца нейкае ўшчамленне іх інтарэсаў», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. «Трэба выбіраць. У нас таксама шмат было праблем, асабліва ў так званай апазіцыйнай прасторы, што Беларусь страчвае суверэнітэт». «Але ўвесь свет сёння ў гэтым напрамку дзейнічае. Таму нічога страшнага ў гэтым няма. Мы ж не знішчым свае органы ўлады, мы сядзім за агульным сталом і вельмі адкрыта і сумленна абмяркоўваем гэтыя пытанні. Таму што за ўсімі эканамічнымі праблемамі вялікі грошы. А гэта — жыццё людзей», — падкрэсліў Прэзідэнт. «Сапраўды, ідзе нейкая прычорка грамадзян, улады і бізнес-структур пры будаўніцтве гэтага саюза», — дадаў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт Беларусі сказаў, што хацелі бы пабудаваць у краіне сацыялізм у добрым сэнсе гэтага слова. «Я хацелі бы, каб мы, калі зыходзіць з традыцыйных паняццяў, будавалі ў сябе сацыялізм. Не той сацыялізм, які мы будавалі ў Савецкім Саюзе і вывучалі па падручніках. Гэта — нешта ад Францыі. Мне, далучым, імпаўне назва Сацыялістычная партыя Францыі», — сказаў Прэзідэнт.

На думку Аляксандра Лукашэнка, нельга ісці выключна курсам так званай рынчнай эканомікі. «Нават цяпер магу сказаць, што ў нейкай ступені сёй-той нам падлівае розныя ідэі, называючы іх рынчымі, каб нас ніжэй апусціць. Таму што мы для іх канкурэнтны», — лічыць кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт таксама адзначыў, што ў кожнай дзяржаве ёсць сваё мадэль, якая можа ў той або іншай ступені супадаць з класічнымі азначэннямі эканамічнага ладу. «Асаблівасці заўсёды будуць, таму што розныя людзі, традыцыі, гісторыя», — лічыць Аляксандр Лукашэнка.

«Вось, напрыклад, нам па розных каналах падлідаюць, у тым ліку масавую, прыватнасць», — адзначыў Прэзідэнт. «Мне папракаюць, што Лукашэнка супраць прыватнасці, таму што перакрэсліў усе спісы прыватнаўзыхваў прадпрыемстваў. Я гэтыя спісы выкінуў і сказаў: мы не супраць прыватнасці, і прыватнасці падлягае без выключэння любое прадпрыемства ў нашай краіне. Пытанне ва ўмовах і чане». «Так, у нас сур'езная забарактарызацыя сістэма прыватнасці. Дык гэта зразумела. Там праца многіх пакаленняў», — падкрэсліў беларускі лідар.

Кіраўнік дзяржавы прывёў у прыклад негатыву вопыт іншых постсавецкіх краін, якія пайшлі па шляху масавай прыватнасці.

цы. «Ужо ідуць сур'езныя размовы, і яны вядуцца не толькі камуністамі, што трэба перагледзець вынікі прыватнасці», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. Паводле слоў Прэзідэнта, такога развіцця падзей у Беларусі дапушчана не было, і краіна пайшла па шляху кропкавай прыватнасці, выбудоваўчы сумленна і адкрыта гэты працэс.

Далей Прэзідэнт звярнуўся да пытанню беларуска-расійскіх адносін. У прыватнасці, на яго думку, Беларусь можа пераарыентаваць на расійскай парты прыкладна 20 млн т грузаў. Наша краіна сёння перавальвае праз парты Літвы і Латвіі значныя аб'ёмы грузаў. «60 млн т грузаў мы перавальваем праз вашы парты. Як вы можаце галасавач за санкцыі супраць Беларусі?» — адзначыў Прэзідэнт. «Мы перакінем. Цяпер мы з Уладзімірам Луціным дамовіліся выбудоваць тарыфы і рыхтум парты. Для пачатку перакінем 20 млн т», — заявіў кіраўнік беларускай дзяржавы. «Трэць бюджэту вы (Літва і Латвія, — **Заўвага БЕЛТА**) фарміруеце за кошт нас. Не разумею, навошта вам з намі ваяваць», — дадаў Аляксандр Лукашэнка.

Беларусь таксама разлічвае на працягу бліжэйшых аднаго-двух тыдняў падпісаць з Расіяй баланс па пастаўках нафты і нафта-прадуктаў на 2013 год, па якому наша краіна атрымае амаль 23 млн т нафты. «Ёсць адна праблема — тэхнічная: ці змогуць такі аб'ём паставіць на трубе. Прыкладна 22 млн т змогуць, а 1 млн т мы гатовы паставіць чыгуначным транспартам, хоць даходнасць там будзе меншая, але прададзім гэты бензін на Запад, там цэны вышэйшыя, будзе для нас больш выгадна», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. Прэзідэнт растлумачыў, што Беларусь настойвае на пастаўцы менавіта 23 млн т, паколькі такі аб'ём неабходны для беларускіх прадпрыемстваў, якія дзякуючы мадэрнізацыі могуць перапрацоўваць вялікія аб'ёмы нафты. Паводле слоў кіраўнікі дзяржавы, Расія згодна на пастаўку 23 млн т нафты на ўмовах пастаўкі ўзамен Беларуссю высокаактанавага бензіну. Для Беларусі такія ўмовы з'яўляюцца прымальнымі, лічыць Прэзідэнт, «хоць гэта супярэчыць духу АЭП і саюза, які мы будзем, тут павінна быць свабода перамяшчэння тавараў».

Далей Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка выказаў упэўненасць, што Арменія і Азербайджан могуць знайсці рашэнне праблемы Нагорнага Карабаха. «Некаму выгадны гэты канфлікт? Можа быць, выгадны зыходзячы з палітыкі «раздзяляй і ўладай». Таму два прэзідэнты правілі сесіі і вырашылі гэту праблему. А рашэнне ёсць», — упэўнены Аляксандр Лукашэнка. «Трэба набраць палітычнай волі, каб там нармальна жылі людзі», — падкрэсліў беларускі лідар. Гаворачы аб узаемазвязях з Еўрасаюзам, Прэзідэнт адзначыў, што ЕС не гатовы да нармалізацыі адносін з Беларуссю пры цяперашнім кіраўніцтве краіны і адмове ад масавага распаўсюду дзяржукласіфікацыі. «Вы (Еўрасаюз, — **Заўвага БЕЛТА**) з намі будзеце адносіны толькі тады, калі тут не будзе Лукашэнка, калі тут будзе зменены палітычны лідар і калі тут будзе ўсё аддадзена на распродаж, пажадана Захаду. Паверце, у мяне дастаткова інфармацыі па гэтых пытаннях», — сказаў Прэзідэнт Беларусі.

«Быццам бы аплот дэмакратыі (многія краіны і ў цэлым ЕС), такія прасунутыя ў правах чалавека. Нас вы папракаеце ў парушэнні гэтых правоў. Але мы за апошні час не забілі ніводнага чалавека ні ўнутры, ні за межамі нашай краіны, парушылі правы чалавека. А вы, я маю на ўвазе ЕС, знішчаеце цэлыя дзяржавы. Што вам да Афганістана, Ірака, Лібіі, Сірыі і іншых дзяржаў. Хіба вы там лепш заробілі? Вы ж загубілі там тысячы людзей! Якія ж гэта правы чалавека?» — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Кіраўнік беларускай дзяржавы нагадаў, што асабіста знаёмы з лідарамі многіх краін: «Я старты палітыкі, я ў многія працэсы быў удзельніц, тым больш мы падтрымлівалі добрыя адносіны з шэрагам краін, якія я называю. Я добра ведаю лідараў гэтых краін. Напрыклад, Башара Асада... Калі ён тут прысутнічаў і вы з ім пагаварылі, вы б сказалі, што ён інтэлігентны чалавек».

Аляксандр Лукашэнка расказаў, што асабіста пераканаўся ў падвойных стандартах і ншычарысці еўрапейскіх палітыкаў пасля прэзідэнцкіх выбараў 2010 года. Тады яны абяцалі «залатыя горы» ўзамен на выкананне асобных умоў. «Галоўны папрок — вы затрымалі людзей (пасля беспарадкаў у цэнтры Мінска 19 снежня 2010 года, — **Заўвага БЕЛТА**). Але мы іх слеззатывым газам не травілі, як гэта робіцца ў некаторых еўрапейскіх краінах, гумовымі кулямі не расстрэльвалі, — сказаў Прэзідэнт. — У нас ніколі нават вадаметы не выкарыстоўвалі супраць незаконных дэманстрацый. У нас ніколі гэтага не было, але вы гэтага не хочаце бачыць».

Разам з тым Аляксандр Лукашэнка разлічвае, што «здорове калісьці возьме верх» і ўзаемаадносіны Беларусі з ЕС нармалізуюцца.

Аляксандр Лукашэнка назваў выдумкай размовы аб тым, што ён рыхтум свайго малодшага сына Мікалая ў прэзідэнты. «Я сумленна скажу: я, відаць, не дажыву да таго часу, калі мой малодшы сын захоча стаць Прэзідэнтам», — сказаў кіраўнік дзяржавы. «Гэта пустая размова аб пераемніку», «Яму ж (Мікалаю, — **Заўвага БЕЛТА**) яшчэ 8 гадоў. Уявіце: яшчэ 30 гадоў трэба (я ў 38 стаў Прэзідэнтам, каб стаць Прэзідэнтам. Гэта мне будзе пад 90! Разумеюце, прапрацаваўшы столькі Прэзідэнтам, гэта ж кожны дзень нервы... Я не планую жыць да 90, але калі дажыву, дзякуй богу, дай богі!» — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Аляксандр Лукашэнка расказаў, што «гэта ўзнікла ад жоўтай прэсы, ад так званай пятай калоны». «Гэта пятая калона, якая фінансуецца звонку, у асноўным Еўрасаюзам і ШІА, і зразумела, якую палітыку яны праводзяць. Таму тут яны пачалі мяне папракаць: вось, Мікалаю — гэта наследнік», — сказаў кіраўнік дзяржавы. «Таму вы нават і не думайце, гэта поўнае глупства!» — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

«Я вам скажу больш. Папракалі б ужо ў тым, што старэйшы сын аб сярэдні хоча быць Прэзідэнтам, — гэта было б бліжэй да ісціны. Але ці хачу я прэзідэнцкага лёсу сваім дзецім? Ніколі ў жыцці Я не хачу, каб яны яшчэ раз прайшлі гэтым шляхам», — сказаў ён.

■ Гэта наша гісторыя

НА ШТО АБМЕНЬВАЛІ РУБЛІ 65 ГАДОЎ ТАМУ?

«У адказ на гэтую пастанову я абавязуюся разам са сваёй брыгадай штодзённа выконваць па дзве вытворчыя нормы...». Брыгадзіру Брэсцкай вагонарамонтнай майстэрні Івану Нікалюкіну, які ў 1947 годзе паабядаў такіх сур'езных рэчы, што нават былі надрукаваны ў газеце «Чырвоная змена», дзякуючы гэтай самай загадкавай пастанове не далі, як можна было б падумаць, прэмію, не падарвалі кватэру і нават не адправілі адпачываць у санаторый за прафсаюзны кошт. Калі верыць друку, так палыміяна беларусы сустракалі рэформу 1947 года, якая прадугледжвала за некалькі дзён, з 16 па 29 снежня, абмяняць старыя грошы на купоны новага ўзору, а таксама адміністрацыйныя прадуктывыя карткі.

Старонку гэтай газеты і яшчэ многія іншыя дакументы можна пабачыць на выставе пад назвай «Грашовая рэформа 1947 года», якая адкрылася ў будынку Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта пры падтрымцы Дэпартаменту па архівах і справаходстве Міністэрства юстыцыі, Нацыянальнага архіва,

Нацыянальнага банка, Беларускага дзяржаўнага архіва кінафотадакументаў і шматлікіх архіўных устаноў Расіі.

Стваральнікі выставы ўключылі ў экспазіцыю інфармацыю з самых розных крыніц, што датычыліся рэформы, пачынаючы ад падрыхтоўкі да яе правядзення і заканчваючы вынікамі. Многія дакументы ўпершыню паказалі ўсім ахвотным. На выставе можна было пабачыць і кнігі, прысвечаныя гісторыі грошай. Прычым выданыя не толькі сучасныя, а і пасляваенныя, і яшчэ старажынія — 1923 года выхаду.

Намеснік дырэктара Расійскага дзяржаўнага архіва эканомікі Алена КУРАПАВА падчас адкрыцця зазначыла:

— Важна, каб студэнты ведалі фінансавую, палітычную гісторыю, гісторыю

сваёй сям'і, бо грашовая рэформа не магла не адбыцца на лёсах нашых дзядуляў і бабур.

Відэахроніка з беларускага архіва, якую паказалі на выставе, распавядала, што людзі радоўчыма магчымаці амяняць свае зберажэнні на новыя грошы па курсе 10 старых з 1 новай рублём. Рабочыя ў хроніцы, разглядаючы новыя паперкі, казалі пра тое, што «жыць стане яшчэ веселіей», атрымлівалі новымі рублямі зарплату, а пасля «без мітусні» набывалі ў крамах любыя прадукты і рэчы. Паставана кіраўніцтва савецкай краіны аб правядзенні грашовай рэформы запэўнівала: «У капіталістычных дзяржавах ліквідацыя наступстваў вайны і грашовая рэформа суправаджаюцца вялікім павышэннем цэн на спажывецкія тавары і ў выніку — паніжэннем рэальнай заробатнай платы рабочым і служачым... Капіталістычныя дзяржавы галоўны цяжар наступстваў вайны і грашовай рэформы перакладаюць на працоўных. У СССР ліквідацыя наступстваў вайны і грашовая рэформа праводзіцца не за кошт народа».

Пасля ўсіх рэформенных мерапрыемстваў грашовая маса ў СССР зменшылася з 43,6 да 14 мільярд рублёў.

Ганна ГАРУСОВІЧ.

ДАРЭЧЫ

А якія вашы асабістыя ўспаміны, успаміны вашай сям'і пра тыя часы?

Святлана Васільеўна НИКАЛАЕВА, Соф'я Васільеўна РОКАЧ, г. Мінск:

— Мне на той час было 9 гадоў, сястры — 28... Абедзве вельмі добра памятаем, што ў той момант, калі гаварыла радзіё, было сапраўднае свята, столькі было радасці, мы ледзьве не плакалі... Раней трэба было з ночы займаць чаргу па хлеб, а тут ранкам пайшлі ў краму, а там — поўныя паліцы. Праўда, напачатку, пакуль людзі не ад'ехалі, у рукі давалі па адным кілаграме — або чорнага, або белага. Пра цэны... Цукеркі-падшуканкі каштавалі 10 рублёў, а тут — рублём. Сястра на той момант у Нацыянальнай бібліятэцы працавала, дык яны з сяброўкамі імі літаральна аб'еліся. Памятаем, што ў крамах усё даволі хутка з'явілася: бочкі з селядцамі, каўбасы, мяса, кандытарскія вырабы. Усё ляжало свабодна, ніякіх чаргаў не было. Апошнія пачалі з'яўляцца ўжо пры Хрушчове, у 1960-х гадах. Трэба сказаць, што да 1947 года, напрыклад, на вуліцы Якуба Коласа, насупраць політэхнічнага інстытута, была камерцыйная крама (там і дагэтуль, здаецца, гаспадаром, дзе прадавалі прадукты харчавання без картак, але вельмі дорага. Наш бацька вярнуўся з вайны з азіялы, і ўрачы паралі яму есці масла. Дома стаяла драўляная скрынчачка (пад замком), дзе былі нейкія лепшыя прадукты менавіта для бацькі. Ён ішоў у бальніцу, урачы налівалі яму ў мензурку 50 грамаў чыстага спірту і яны здавалі яго кавалачкам масла. Так яву і выдучыў.

Тамара Сцяпанавіч ЗАЛАТАР, вёска Воля Дзяржынскага раёна:

— У 1947 годзе я толькі нарадзілася, жылі мы тады ў вёсцы Пятровічы Смалявіцкага раёна. Нас у сям'і было пяцёра дзяцей, я была самай малодшай. Бацька печніком добрым быў, хадзіў, печы рабіў. Маці адзенне шыла. З таго і карміліся. Я памятаю, што пасля адмены карткавай сістэмы, а гэта было недзе 1953 год, бацька вазіў на продаж дрэвы ў Мінск. Ён жа побач быў. А дагэтуль рабіць так было нельга. На вырванчыя грошы купілі і прывозіў дадому нейкую салодкую патаку, селядцу Памятаю, дома стаяла цэлая бочка і да нас прыходзілі людзі і купілі. Вядома, нам прывозіў з горада нейкія абновы, вопратка, асабліва да святаў. А старажыццак супраць працавала ў калгасе на лёна за працідні. Старажыцкі браты туды ж хадзілі на «чанчег» коней пасвіць.

Юсіф Браніслававіч ПІЛІНКА, аграгарадок Гуды Лідскага раёна:

— У тыя часы наша сям'я жыла ў вёсцы Аўсдава гэтага ж раёна, у 1947 годзе, мне было год. З таго моманту, як я сябе памятаю, у нас была натуральная гаспадарка: бацька меў зямлю, якую апрацоўваў пры дапамозе двух коней, іншую жывёлу. Грошы ў нас не было, забяспечвалі сябе ўсім самі. Ажно да 1951 года, калі пачалі ствараць калгасы і забралі ўсё, што было. Сам я школьнікам у летні час пачаў працаваць з 1957 года. Каб зарабіць адзін працідзень, трэба было адпрацаваць тры-чатыры дні. У 1961 годзе працаваў ужо на трактары, за ўвесь год на працідні зарабіў 400-500 кілаграмаў збожжа. А грошы — зусім малыя былі зарплаты — пачалі плаціць недзе з 1963-1964 года...

Валентын Аляксееўна ЖУКОВІЧ, пасёлак Міханавічы Мінскага раёна:

— У вайну мы пераехалі ў вёску Міхалова Клічэўскага раёна, дзе жылі і пасля вайны. І саму вайну добра памятаю, і тое, што было пасля яе... Елі гіпюлю бульбу, траву, дуб, канюшыну збіралі... Летам па

лесе поўзалі, ягады елі. Аралі літаральна на сабе, потым настайнік, якога прывезлі ў школу, прывёў карову. Дык ужо на ёй аралі. Працавалі ў калгасе бясплатна — за «палачні-працідні», якія ставіў брыгадзір. Я ў калгасе працавала з 9-10 гадоў: на свідарніку, за восем кіламетраў на сенокос хадзіла. У маці нас было шасцёра дзяцей... А тады ж за школу трэба было плаціць: 75 рублёў да новага года і 75 рублёў у зорада новага года... Каб зарабіць капейчыну, збіралі якія — самі не елі. Масла збіралі: маці сепарыруе малако, нам па шклянцы адгону даць, а астатняе — на масла. Тады ж падаткі былі на ўсё, што ў сідзе расло: на грыбы, слівы, яблыкі. Таму калі пачалі грашы абвясчаць, што не будзе тых падаткаў, усё радаваліся.

Аляксандр Мікалаевіч ПЯТРОЎСКІ, вёска Каўгары Асіповіцкага раёна:

— Зараз мне 78 гадоў. Што памятаю? Нас у сям'і было чвядзёра і двое бацькоў. Бацьку на фронт не прывазілі — паколькі ён быў добрым механізаатарам, яму далі броню. Жылі мы тады ў вёсцы Дражніно Старадарожскага раёна. А ў Старых Дарогах у той час былі майстэрні па рамоне самалётных і танкавых рухавікоў, ды і самі самалёты з танкамі для рамонтну прывозілі. І вось мой бацька недзе год-паўтара рамантаваў гэтую тэхніку. Таму жылося нашай сям'і, напэўна, крыху лягчэй, чым іншым, у калгасе, вядома, была пасля 1947 года. Грошай на вёсцы не было, але калі пачалі адмяняць падаткі, людзі сталі менш хавацца...

Распытаў Сяргей РАСОЛЬКА

У КРАІНЕ ЎКАРАНЯЦЦА ДЗЯРЖЗАКАЗ НА БУДАЎНІЦТВА ЖЫЛЛЯ

Дзяржаказ на будаўніцтва жылля ўкараняецца ў Беларусі з 1 студзеня 2013 года. Аб гэтым паведаміў учора міністр архітэктуры і будаўніцтва Беларусі Анатоль Нічкасаў на пасяджэнні Прэзідыума Савета Міністраў, што адбылося пад старшынствам прэм'ер-міністра Міхаіла Мясніковіча, перадае БЕЛТА.

Як адзначыў Анатоль Нічкасаў, з 1 студзеня 2013 года ў Беларусі ўводзіцца механізм будаўніцтва жылля на аснове дзяржаказу для льготных катэгорый грамадзян. І такі дзяржаказ будзе фарміравацца штогод, падкрэсліў ён. Мэта такога механізма — поўнаасцю звышліць грамадзян ад удзелу іх у інвестыцыйным працэсе. Гэта значыць людзям будзе прадастаўляцца гатовыя жыллы адначасова з кредитнымі абавязанасцямі.

Адзінаму дзяржаўнаму заказчыку будучы перададзены ўсе звязаныя з будаўніцтвам фінансавыя і адміністрацыйныя рэсурсы. На адзінага дзяржаказачыка ўскладаецца правая адказнасць за планаванне, каардынацыя дзеянняў усіх удзельнікаў інвестыцыйнага працэсу, а таксама кантроль кошту і якасці будоўмага жылля.

Акрамя таго, для рэалізацыі канцэпцыі падрыхтаваны праект указа, якім будзе завярджана палажэнне аб парадку ўнясення жыллага памяшкання, якое знаходзіцца ў прыватнай уласнасці, у якасці залогі, зносу ў залік кошту будаўніцтва новага жыллага памяшкання. Гэты праект указа знаходзіцца ў стадыі ўзгаднення, укладдзены міністр.

Падрыхтаваны яшчэ адзін дакумент, што датычыцца дзяржаўнай жыллёвай палітыкі. Гэта праект указа аб долевым будаўніцтва аб'ектаў. Ён прадугледжвае долевае будаўніцтва жылля як з выкарыстаннем дзяржапрадтрымкі, так і на камерцыйнай аснове. Праект указа падрыхтаваны ў мэтах аптымізацыі прававога рэгулявання аднаго з самых аб'ёмных сегментаў будаўніцтва жылля — долевага, падкрэсліў Анатоль Нічкасаў. Акрамя таго, сюды ўносіцца новая норма — долевае будаўніцтва аднакватэрных блочных жылых дамоў.

У праекце канцэпцыі таксама прадугледжваецца стварэнне рынку наёмнага жылля, стымляванне індывідуальнага будаўніцтва і іншыя меры.

У 2013 годзе запланавана пабудаваць у рэспубліцы 6,5 млн кв.м жылля, у тым ліку з дзяржапрадтрымкай — 2,5 млн кв.м. Астатнія 4 млн кв.м павінны быць узведзены долевым спосабам, гэта значыць з максімальным прыччненнем пазабоджэтных крыніц фінансавання, удакладніў міністр.

■ Факт

МЕНТУЗА ДВА МЕСЯЦЫ НЕ ЧАПАЙ!

Згодна з Правіламі вядзення рыбалоўнай гаспадаркі і рыбалоўства, з 25 снежня па 28 лютага ў краіне ўстаўноўваецца забарона на лоўлю звычайнага ментуза.

— Абмежаванні і забароны на промысловыя і аматарскія рыбалоўства, лоўню асобных відаў рыбы ў асобных рыбалоўных угоддзях у поўныя тэрміны, а таксама выкарыстанне асобных прылад і (ці) спосабаў рыбалоўства, у адпаведнасці з Правіламі, устаноўлены ў мэтах захавання рыбных рэсурсаў і стварэння спрыяльных умоў для аднаўлення рыбы, — нагадаў старшы дзяржаўны інспектар Мінска абласной інспекцыі аховы жыллёвага і расліннага свету Вадзім Варабей. — За здабычу рыбы ў забаронены час прадугледжаны штраф у памеры ад 1 да 5 мільёнаў рублёў з канфіскацыяй прыладаў лоўлі.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ЗАХРАС НА ПЛОЦЕ

Дзяжурны вахцёр ААТ «Гомельжелезобетон» выклікаў выратавальніку, каб тыя знялі з агароджы прадпрыемства мужчыну.

Як высветлілася, малады хлопек спрабаваў пералезці цераз жалеабетонны плот вышыней 2,8 метра, абсталяваны па версе металічным пікамі вышыней 30 см. У выніку грамадзянін напароўся задняй паверхняй сцягна левай нагі на востры нахачненні агароджы, — расказалі ў прэс-службе Гомельскага абласнога ўпраўлення МНС. Выратавальнікам давялося зрэзаць некалькі лік, якія ўвайшлі ў цела, пасля чаго пацярпела — 19-гадовага беспрацоўнага —

Леанід ТУГАРЫН

У Інстытуце дзяржаўнай службы Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь ужо стала традыцыяй праводзіць для старшыні пасялковых і сельскіх Саветаў дэпутатаў заняткі па вывучэнні практычнай работы мясцовай улады розных рэгіёнаў. Днямі адбылася чарговая сустрэча са старшынёй Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў, членам Савета па ўзаемадзейні органу мясцовага самакіравання Аляксандрам АЦЯСАВІМ.

Гэтае мерапрыемства прайшло ў рэжыме пытання-адказ. Як і належыць фармату сустрэчы, спачатку Аляксандр Ацясаў выклаў свой пункт погляду на праблематыку дзейнасці мясцовай улады нязвога звяна ў сучасных умовах. Ён дзяліўся ўласным досведам, расказаў аб здабытках сваіх калег — старшын сельскіх Саветаў Віцебскай вобласці, падчас гутаркі сам ставіў перад аўдыторыяй пытанні і разам з прысутнымі спрабаваў адказаць на іх. Пытанні былі ў асноўным зладзённым. Адказы на іх старшыня абласнога Савета імкнуўся даваць ясныя і зразумелыя.

Аляксандр Ацясаў. Ён перакананы, што ў вырашэнні такіх складаных пытанняў трэба ісці ад жыцця. Бо на сельсаветах завязана шмат дробных, на першы погляд, але вельмі актуальных для насельніцтва работных момантаў: выдача даведак, подпіс папер, прадстаўленне статыстычных даных, пахаванне памёрлых і г.д. Хто будзе выконваць гэтыя абавязкі?

Аб мясцовым бюджэце

Як вядома, у 21-м Указе Прэзідэнта «прапісаны» складнікі бюджэту пярвічнага ўзроўню мясцовай улады. Зыходзячы з яго палажэнняў, у абласным Савеце «вывелі» сваю, так званую «віцебскую формулу пярвічнага бюджэту»: 70% — уласныя крыніцы, 30% — датацыя. Па выніках 9 месяцаў у вобласці датацыя пярвічнага ўзроўню складала 23%. Астатняе — уласныя даходы. Удалося сфарміраваць 24 крыніцы ўласных даходаў у бюджэце пярвічнага ўзроўню.

Дыскусію выклікала пытанне аб магчымасці сельсаветаў самастойна самім зарабляць грошы на патрэбы добраўпарадкавання населеных пунктаў і тым самым папаўняць бюджэт, мець даданне нязвога звяна ўлады цэжка пераацаніць. Аляксандр Ацясаў падрабязна расказаў аб становішчы і адмоўным досведзе вобласці ў гэтай справе. У гэтай справе сельсаветы спрабавалі самастойна зарабляць. Першая рэакцыя чыноўнікаў была негатывнай: як сельсавет, орган дзяржаўнага кіравання, можа займацца гаспадарчай дзейнасцю? Ім тлумачылі, што гэта робіцца для паліявання ўмоў жыцця людзей на пэўнай тэрыторыі, удаканалення інфраструктуры і г.д. Аляксандр Ацясаў прызнаўся: з-за многіх аб'ектыўных і суб'ектыўных прычын прыйшлося адмовіцца ад такой дзейнасці. Хаця досвед быў цікавы. У некаторых раёнах такія структуры засталіся. Яны цяпер уключаюць сабой КУПы — камунальныя ўнітарныя прадпрыемствы са сваім кіраўніком і бухгалтарам.

Дарожнае пытанне

Яно, на погляд Аляксандра Ацясава, бадай, адно з самых цяжкіх для сельсаветаў, бо патрабуе значных фінансавых выдаткаў. Раней можна было па-сяброўску, як кажуць у народзе, «праз магазін» дамовіцца з механізатарам дарожнай ці будаўнічай арганізацыі і падаўраць грунт дарожнага палатна, выканаць нейкія іншыя работы. Дапамагалі і кіраўнікі гаспадаркаў.

Цяпер дзякуючы 21-му Указу Прэзідэнта мы перадалі (хаця доўга ішлі спрэчкі: дарожнікам ці камунальшчыкам) больш за 5600 кіламетраў дарог на баланс ЖКГ. Але самае галоўнае: дзе знайдзі грошы для камунальшчыкаў на іх абслугоўванне? І вось ужо ў мінулым, цяперашнім і будучым годзе фінансаванне рамонтна дарог ішло і будзе ісці праз бюджэты сельсаветаў, з разліку 2,5 мільёна рублёў на адзін кіламетр.

Не абыйшося без спрэчак з фінансістамі. Яны казалі: «А, маўляў, навошта грошы выдзяляць праз бюджэты сельсаветаў, калі дарогі знаходзяцца на балансе ЖКГ?» На першы погляд, слухная пастаноўка пытання. Але была небяспека, што пасля залічэння сродкаў на баланс ЖКГ яны далёка не ў поўным аб'ёме будуць выдаткаваны на рамонт сельскіх дарог. А так грошы цяпер непасрэдна ў заказчыка. І ўжо дарожнікі выказваюць жаданне стаць выканаўцамі адпаведных заказаў сельсаветаў.

Аляксандр Ацясаў таксама звярнуў увагу на тое, што, згодна з законам, пад'езды да сельскіх грамадскіх могілак і месцаў масавага адпачынку павінны абслугоўвацца дарожнымі службамі.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

МЯСЦОВЫ ЧАС АПТЫМІЗАЦЫЯ ПА-АСТРАВЕЦКУ

Ніна РЫБІК

Адна з самых актуальных тэм для абмеркавання ў Астравецкім раёне — маючая адбыцца аптымізацыя сельсаветаў, аб неабходнасці якой заявілі ў раённым выканаўчым камітэце. Плануецца, што пасля рэарганізацыі яны будуць супадаць з сельсгаспадарчымі прадпрыемствамі, на тэрыторыі якіх знаходзяцца — альбо наадварот. Што стануць аптымізацыя прынясе, якія праблемы могуць узнікнуць і як іх папярэдыць — гэтыя пытанні абмяркоўваюцца і на афіцыйных нарадах, і ў вясковых крамах, і на старонках раённай газеты — людзей просяць не толькі выказаць сваё меркаванне, але і аргументаваць яго...

Дык чым жа выклікана неабходнасць аптымізацыі сельсаветаў? Старшыня раённага выканаўчага камітэта Адам Кавалька сцвярджае, што гэта не чый-небудзь капрыз, а патрабаванне часу. Бо за дзесяць мінулых гадоў колькасць насельніцтва раёна зменшылася на 10 тысяч чалавек — і, на жаль, складаная дэмаграфічная сітуацыя на вёсцы з года ў год толькі абвастраецца.

Дарэчы, тэма аптымізацыі ўзнікла і ў гутарцы з кіраўніком дзяржавы падчас наведвання ім Астравецкага раёна летам гэтага года. Выслухавшы паведамленне аб выніках аптымізацыі сельсгаспадарчых прадпрыемстваў, прэзідэнт пацікавіўся ў старшыню выканкама колькасцю сельсаветаў на тэрыторыі раёна. І калі даведаўся, што іх амаль удвая больш, чым сельсгаспадарчых, то даручыў прааналізаваць сітуацыю і вывучыць магчымасць аптымізацыі — каб колькасць мясцовых органаў улады і ў тэрыторыі адпавядала колькасці і тэрыторыі сельсгаспадарчых прадпрыемстваў.

У гэтым, безумоўна, ёсць рацыянальнае зерне, адзначаюць многія. Пагадзіцца, даволі складана працаваць у цесным кантакце кіраўніком сельсгаспадарчых прадпрыемстваў і сельсавета, калі апошніх на тэрыторыі СВК альбо саўгаса — два ці тры, альбо адзін сельсавет «разарваны» паміж двума кааператывамі. Усё ж трэба прызнаць, што асноўная роля ў дапамозе вясковым сёння належыць сельсгаспадарчым прадпрыемствам: яны і ўчасткі для збожжа ці бульбы выдзяляюць у паллях севазвароту, і кармы для ўтрымання свойскай жывёлы выпіліваюць, і добраўпарадкаванне населеных пунктаў у асноўным трымаюцца на іх... Сёння нават рэзультат нейкага незразумелага з'яўлення: жыхары аднаго сельсавета ўважліва сочаць, ці не дапамог старшыня кааператыва суседзям з іншага сельсавета больш, чым ім.

Але перш чым прымаць рашэнне аб неабходнасці аптымізацыі сельсаветаў, у Астравецкім раёне пэўны час вывучалі меркаванні насельніцтва, усебакова аналізавалі пытанні, якія могуць узнікнуць, і шляхі іх вырашэння, раіліся з кіраўнікамі сельсгаспадарчых прадпрыемстваў і старшынёй сельскіх Саветаў, наведвалі працоўныя калектывы, праводзілі анкетаванні, сацыялагічныя даследаванні, абмяркоўвалі тэму на сайтах райвыканкама і раённай газеты.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

Сустрэча з жыхарамі Міхайлаўкі. Сярод двух Анатоляў — бацькі і сына Маліноўскіх.

Анатолий КЛЯШЧУК

Жыхарка вёскі Міхайлаўка Светлагорскага раёна Наталля Мароз больш за 5 гадоў з'яўляецца памочнікам старшыні Красноўскага сельскага Савета (або старэйшынай вёскі) і трэцяе скліканне выбіраецца дэпутатам сельскага Савета. Пра свае абавязкі ў якасці старэйшыны Наталля Мікалаеўна прытрымліваецца наступнай думкі:

— Палічыць, колькі ў вёсцы не гарыць літароў, у каго двор не прыбраны, свечасова сабраць ахвяраванні на добраўпарадкаванне ці яшчэ якую іншую просьбу кіраўніка сельсавета выканаць — гэта нескладана і па сілах многім жыхарам. І рабіць гэта, выдмак, трэба. Але асабліва выдмак такія абавязкі не патрабуюць. А вось быць сваім чалавекам сярод

вясцоўцаў, каб людзі давяралі табе свае радасці і крыўды, каб маглі, як кажуць, выплакацца, — гэта дарога каштуе. Калі староста не проста ведае, чым жыцьцё яго аднавяскоўца, а дзеліць з ім сваё ўласнае жыццё — ён на сваім месцы.

Міхайлоўцы ўжо прывыклі: калі ў вёсцы нешта цікавае адбываецца, не інакш іх Наталля прадумала. Яны так і кажуць: «наша Наталля». Вось і ў чарговы Дзень пажылых людзей, 7 кастрычніка, у клуб на «салодкі стол» запрасілі ўсіх пенсіянераў і наладзілі для іх сапраўднае свята. Не дзжурнае, як часта бывае, не для «галачкі». Узгадваючы працоўнае мінулае і маладыя гады, вясцоўцы адчулі сябе адной сям'ёй. Яны і спявалі, і танцавалі, і вядома, забавілі свае колішнія крыўды. Работнікі Міхайлаўскага Дома культуры, якім, дарэчы, 22 гады кіруе Наталля Мароз, для кожнага з прысутных знайшлі добрае слоўца. Таму людзі і просяць сваю Наталлю, каб такія сустрэчы ладзіліся як мага частей, жыцьцё чаканнем свята ў наступным годзе.

— Заслуга ў гэтым не толькі мая, а і работніка сельвыканкама, на чале з Сяргеем Кавальчуком, работніка культуры. Мы адчуваем, што людзям неабходна і выгаварыцца пра бабалепае, і ўбачыцца адно з адным. У гэтыя хвіліны іх сэрцы нібы адкрываюцца напоўніць, і яны шчыра дзеліцца сваімі пацужыямі, перажываннямі, — расказвае Наталля Мароз. — Але каб не фінансавая падтрымка нашага сельсгаспадарчых прадпрыемства і

Былая калгасная палыводка 73-гадовая Вялікіна Манкевіч запрасіла Наталлю ў госці — паглядзець на вышыттыя сваімі рукамі абрусы, сурвэткі і ручнікі.

СВОЙ ЧАЛАВЕК У ВЕСЦЫ

ЗНАК УВАГ... ЦІ НЕШТА БОЛЬШАЕ?

яго кіраўніка Уладзіміра Чаранка, ці атрымалася б свята? Наогул, прадпрыемства «Міхайлаўскае-Агра» заўсёды падтрымлівае нашы ініцыятывы, таму заслугоўвае самых шчырых слоў падзякі і ад работнікаў культуры, і ад мясцовай улады, і, вядома, ад саміх жыхароў Міхайлаўкі.

Сёння ў Міхайлаўцы роўна 100 падвораў, дзе праводзіцца 280 чалавек. Сярод іх адносна невялікая частка — пенсіянеры, усяго 57. Але ёсць тут і асабліва катэгорыя насельніцтва, якую, лічыць Наталля Мароз, ніяк нельга абыходзіць увагаю, — інваліды. У вёсцы іх адзінаццаць. У пачатку снежня, калі ў краіне афіцыйна адзначаецца Дзень інвалідаў, староста з іншымі работнікамі культуры завіталі ў дом кожнага, параспыталі пра праблемы, пагаварылі, як кажуць, па душы. Праспывалі ім песні, уручылі падакрэнкі.

— Нашай працы было не шмат. Знак увагі, не больш. Але каб мы ведалі, як радаваліся людзі на-

шым візітам. Яны нас і абдымалі, і цалавалі, — кажа Наталля Мікалаеўна. — Гэтак бывае і тады, калі зойдзем з нашым клубным акардэаністам да каго-небудзь у дзень нараджэння ды праспяваем песню. Які шчаслівы тады чалавек!

Тое, што староста на вёсцы патрэбен, Наталля Мароз пераканана на ўсе сто працінаў. Папершае, староста павінен быць не толькі сваім чалавекам, якому вясковец раскажа пра усё (з чужым чалавекам гэтым шчырым не будзе), але і тонкім псіхалагам, здольным прыняць на сябе залішня эмоцыяў людзей, суцешыць іх у роспачы, падтрымаць добрым словам, а нешта і ў жарт перавесці. Важна не паказваць сябе «афіцыйным», «вышэйшым» за іншых.

— Ой, Наташачка, міленькая, ты з намі пагаварыла, і ўжо нічога не трэба, — часта дзякуючы вясцоўцы старэйшыне.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

У вясковай краме. З прыходам на працу прадаўца Яніны Скарцовай значна палепшыліся гаспадарчыя і прамтаварны асартымент на прылаўках.

ПРАЦЯГ ТЭМЫ ЖЫЦЦЁ НАЛАДЖВАЕЦЦА

Аб праблемах з гарачым водазабеспячэннем дамоў пасёлка Усходні — мікрараёна на ўсходзе Баранавічаў, — распавядалася ў матэрыяле «Вада, труба ды нізкі градус» (25.09.12)

Зрэшты, гэта не адзіная бяда забытай уладамі ўсходняга града — ня добраўпарадкаванай, неасветленай...

Пра тое, што праблемы з ацяпленнем пасёлка Усходні ліквідаваны, паведаміў у лісце ў рэдакцыю намеснік міністра будаўніцтва і архітэктуры Сяргей Ластачкін.

Аб цэлым комплексе мерапрыемстваў па рашэнні праблем мікрараёна прайнфармавалі рэдакцыю і з Баранавіцкага гарвыканкама. «Ужо ў 2013 годзе рэканструкцыя цэплавых сетак, тых самых, з-за якіх у большай ступені гарачая вада не даходзіць да кватэр, будзе выканана», — паведамылі ў лісце, падпісаным старшынёй Баранавіцкага гарвыканкама Віктарам Дзічкоўскім. Увосень 2013-га будуць пабудаваны і ўнутрыдамыя цыркуляцыйныя трубаправоды. А ўжо ў 2016 годзе жылыя дамы пасёлка Усходні будуць капітальна адрамантаваны. Таксама добраўпарадкоўваюць іх двары. Дарэчы, ужо цяпер у самых цёмных кутках пасёлка зазаялі літары, знікла старая альтаанка, разараны гнілыя арэлі. Вырашаецца пытанне і аб уяўдзеным дадатковым рэйсаў гарадскіх аўтобусаў да гэтага раёна.

НЕ ТОЛЬКІ ПРА БЯСПЕКУ клапоціцца аглядная камісія

Ірына АСТАШКЕВІЧ

«Чаго вы да мяне прычалілі, мне ўжо 70 гадоў. 30 з іх я прабыў у парашэннямі тэхнікі пажнай бяспекі і столькі ж яшчэ пражыву», — кажа кажуць пенсіянеры, якім робяць заўвагі супрацоўнікі МНС. Можна сапраўды, пражывуць, але ж можа і трагедыя здарыцца. Пасля якой звычайна ўсе вакол адрозу разумеюць, што ўсё ж трэба было прыслухоўвацца да рэкамендацый выратавальнікаў. Напрыклад, класці металічны ліст ля печкі, рамантаваць свечасова яе і электраправодку, усталяваць апаўшчальнік... Дарэчы, менавіта гэты невялічкі і недарогі прыбор, як лічыць начальнік Жыткавіцкага раённага аддзела МНС Андрэй Туравец, мог бы зусім нядаўна выратаваць жыцці трох чалавек, якія задыхнуліся ў дыме.

Штомесяц вялікая група, у якую ўваходзяць супрацоўнікі МНС, пракуратуры, УУС, сацабароны, устаноў аховы здароўя, адукацыі, энерганяглыды і газавай службы, выязджаюць у розныя раёны Гомельскай вобласці. Выбіраюць той, дзе павялічылася колькасць пажараў. На гэты раз такую

Размова з пенсіянерамі Марыяй ЧАРНУШЭВІЧ і Міхайлам САУЧЫНЫМ.

сумную статыстыку паказаў Жыткавіцкі раён, таму сюды і завіталі. Вёску Перароў загалды размеркавалі па кірунках, па якіх і разышлі правяральнікі...

Тут зараз жыць больш за 300 чалавек, з іх дзве траціны — пенсіянеры. Ім нават да райцэнтра дабрацца складана, не тое што ў Гомель ці Мінск. Вёска цягнуцца ўздоўж Прыпяці, і яе прыгожыя краевыя дзелілі ацаніць не толькі мясцовыя, але і прыезджыя. Дарогу сюды ўжо добра ведаюць, напрыклад, жыхары сталіцы Беларусі, якія выкупілі п'яту частку дамоў у вёсцы. Але ж «даннікі» няздаюць звычайна ў сезон рыбалкі і палявання, а вось асноўнае насельніцтва старэе, і праблемы іх бяспекі ўскладнены на плечы мясцовай улады. Яна — улада — арганізавала работу аглядных камісій і ведае пра штодзённыя патрэбы сваіх жыхароў. А яны на жыццё, ў асноўным, не скардзяцца.

— Вось хварэю, — кажа 82-гадовая Лідзія Салавей, — а так усё добра.

Нягледзячы на ўзрост, гаспадыня падтрымлівае свой дом у парадку, дарэчы, як і абсалютная большасць з тых, да каго мы завіталі. У Валентыны Караба і Міхайла Чарнушэвіча на сталы ляжыць новыя апавяшчальнік. Дзед сам не змог разабрацца, як яго прыладзіць, таму прыходу гасцей-прафесіяналаў рады. Тыя не толькі глядзяць, дзе што не так, але і дапамагаюць адрозу ж. Практычна ва ўсіх старых пенсіянераў на вёсцы ёсць памочнікі — сацыяльныя работнікі. Ніхто на іх не скардзіўся. Пенсіянеры ка-

Агароджы ў Перарове ставяць добрыя.

жуць, што прыходзяць да іх пастаянна: і прадукты прыносяць, і па дому дапамагаюць.

Інтэрнэт дапамога

Старшыня Жыткавіцкага раённага Савета дэпутатаў Ніна Рамановіч акрэслівае асаблівае «зарэчы» зоны:

— Тут няма ніводнага сельсгаспадарчых прадпрыемства. Таму без планамернай і адладжанай работы сельскай улады было б шмат праблем — і па зваротках грамадзян, і па вырашэнні некаторых пытанняў. Часам супрацоўнікам сельвыканкама прыходзіцца наведваць некаторых грамадзян шмат разоў. Пастаянны кантроль і асабліва увага — да сацыяльна небяспечных. Я сама правяраю заўсёды, ці ёсць пратакол даручэнняў, ці даслалі адказ чалавеку, ці да канца ўсё выканана. Вядзём аналіз работы аглядных камісій. Абавязкова накіроўваем прадстаўнікоў раёна ў вёскі. Акрамя таго, даволі часта звяртаем да дарослых дзяцей, якія разляцеліся па краіне, нагадаваем ім пра бацькоў, якім трэба дапамагчы. Выкарыстоўваем для гэтых мэт у тым ліку інтэрнэт. І дзеці дасылаюць грошы на вырашэнне праблем састарэлых бацькоў.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

ДЭПУТАТЫ «ЗВЕРЫЛІ ГАДЗІННІКІ»

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)
Калодзеж, калодзеж, дай вады напіцца...

Але даволі часта не дае, як яго ні прасі. У Віцебскай вобласці больш за 25 000 калодзежаў. З іх 5500 — грамадскія. Гэта значыць, агульныя і без канкрэтнага гаспадара. А ў сямі нянек, як вядома, дзіця без вока. Іх, калодзежаў, утрыманне ператвараецца ў галаўні болі для сельвыканкамаў пераважна ўздошніх раёнаў вобласці, дзе мясцовая ўлада традыцыйна даглядае і чысціць калодзежы. А вось у заходніх раёнах (скажам, Пастаўскім) самі вясцоўцы ўважліва сочаць за сваімі калодзежамі, своєчасова праводзяць усе аднаўленчыя работы, амаль не звартаюцца да ўлады па дапамогу. Усё справа — у менталіце жыхароў розных рэгіёнаў. Але гэта не прычына «вешаць» на сельсаветы не ўласцівыя для іх задачы па тэхнічным абслугоўванні вясковых калодзежаў. Ад чысціні вады ў якіх, дарэчы, у многім залежыць здароўе людзей. Таму вырашана было перадаць калодзежы на баланс ЖКГ.

Пачым знос развалюхі?

Сёння неабходна без прамауроджвання разабрацца з усёй нерухомай маёмасцю, якая не мае гаспадароў, а калі і мае, то ўсё роўна знаходзіцца ў запущаным стане, з-за чаго асобныя населеныя пункты выглядаюць не лепшым чынам. Як ставяцца ў вобласці да вырашэння гэтай праблемы? Аляксандр Ацясаў даволі падрабязна раскажа аб напрацоўках у гэтай сферы, прывёў канкрэтныя прыклады, у тым ліку і адносна цэн на знос старых, аджыўшых свой век дамоў. У Дубровенскім раёне гэта каштуе 12 мільёнаў рублёў, у іншых — 3-5 мільёнаў. Чаму такія разыходжэнні? Няўжо ёсць нейкія асаблівыя тэхналогіі зносу развалюх? А адказ просты: некаторыя арганізацыі хочучы няблага зарабіць на нескладаных аперацыях па ачышчэнні населеных пунктаў. Віцебскаму абласному Савету прыйшлося ўмяшацца ў гэтую справу. На яго погляд, 3 мільёны — прымальны кошт для зносу нікому не патрэбнай пабудовы.

Дыялог калег

Пытанні з месца да старшын Віцебскага аблсавета былі самыя розныя, але ўсе яны так ці інакш датычыліся прак-

тычных бакоў дзейнасці сельсаветаў. Напрыклад, ці збіраюць у вёсках грошы з насельніцтва на частковае фінансаванне неадкладных гаспадарчых спраў, рамонт агароджы ўздоўж вуліц, падсыпку дарогі, замену электралямпачак і г. д. А калі збіраюць, то як гэта робяць, каб не парушыць закон.

Пыталіся і аб практыцы ў такой сферы, як пахаванне памерлых. Напрыклад, ці варта сельскай уладзе браць грошы за рытуальныя паслугі, як гэта робяць у горадзе. Аляксандр Ацясаў адказаў адназначна: у сельскай мясцовасці за пахаванне грошай не бяруць, відаць, яшчэ не хутка да гэтага дойдзе. Вакол пытання ўзнікла спрэчка, бо ў іншых абласцях, па словах прысутных, плату за паслугі бяруць. Увогуле, як высветлілася, правільна пахаваць чалавека не так проста. Акрамя ўсяго іншага, трэба забяспечыць санітарна-гігіенныя нормы, каб не пацярпелі вяданосныя слаі, якія выкарыстоўваюцца для водаправаду, каб не атручаліся калодзежы... Былі пытанні і аб заахованні старошын, утрыманні водаправодных сетак, ліквідацыі звалак смецця і бытавых адходаў.

Важным здабыткам сустрэчы стала тое, што яна насіла інтэрактыўны характар і, па прызнанні абодвух бакоў, узбагаціла новым досведам, дала магчымасць «зверыць гадзіннікі».

З ДАСТАЎКАЙ НА ДОМ

СПЕЦЫЯЛІСТЫ ШЫРОКАГА ПРОФІЛЮ

У Пухавіцкім раёне, што на Міншчыне, сацыяльных работнікаў ці то жартам, ці на поўным сур'ёзе называюць SOS-работнікамі. Шчыра скажу, такое вызначэнне пачула ўпершыню. Але яно, напэўна, найлепшым чынам адлюстроўвае сутнасць гэтых неаб'якавых людзей. Менавіта сацыяльныя работнікі першымі прыходзяць на дапамогу пажылым і адзіночкам. На веласіпедзе, а то і пехатой у любое надвор'е штодзень яны спяшаюцца да сваіх падапечных. На хатнім абслугоўванні ў рэгіёне — больш за тысячы чалавек. У сярэднім на кожнага сацыяльнага работніка прыпадае каля дзесяці жыхароў.

Пасля дзекрэтнага водпуску Ганне Пікулік з вёскі Бор прапанавалі два месцы працы — у сталовай і ў сацыяльнай службе. Маладая жанчына спынілася на апошнім.

— Я даглядаю шэсць чалавек. Дзвюм маім бабунькам ужо за 80, ёсць і дзядуля-інвалід. Рабочы дзень працягваецца афіцыйна з васьмі гадзін раніца да пяці вечара. Насамрэч даводзіцца затрымацца да таго часу, пакуль не закончы ўсе справы: не магу пакінуць бездапаможнага чалавека сам-насам з яго турботамі і праблемамі.

Паспее сацыяльнаму работніку трэба многае: прыбраць у хаце, схадзіць па лекі і прадукты, зварыць есці, прынесці вады, запліцца за камунальныя паслугі і тэлефон. І гэта далёка не ўвесь пералік абавязкаў. Зімой клопату дадаецца: дроў прынесці, печку распаліць, падворак ад снегу расчысціць. Не сакрэт, што сярэд падпечных трапляюць і занадта капрызныя, як дзеці. З тым адрозненнем, што неразумнае дзіця можна паўшчуваць, а з дарослым чалавекам такое не пройдзе, тут патрэбна вытрымка, падыход.

Ганне Пікулік усяго 27 гадоў. Многія яе равесніцы па танцах ды дыскатакча бегуюць, а ў яе, акрамя бабунек, на руках свае дзеці — непаўналетнія Мікіта і Люба. Муж Сяргей працуе механізітарам у мясцовай гаспадарцы. Але знаходзіць час і малых з садка забраць, і па гаспадарцы дапамагчы. Без яго было б больш складана ўпраўляцца з хатнімі клопатамі.

— Абслугоўваем, як правіла, адзіночкі, інвалідаў, якіх не маюць блізкіх, сваякоў. Многія з іх не могуць выйсці «на лодзі». Іх жывіць абмежавана сценамі хаты. Таму яны радуюцца, што мы ў іх ёсць, — упэўнена Ганна Вячаславаўна.

— Часта родныя дзеці не знаходзяць агульнай мовы з бацькамі. А як у вас надзеваюцца адносіны з чужымі людзьмі? — пацікавілася ў сваёй суразмоўцы.

— Мы для іх як родныя. Нават калі ёсць сыны і дачкі, то яны жывуць далёка і не маюць магчымасці кожны дзень наведваць старых. А мы побач штодня. І яны ўспрымаюць сацыяльных работнікаў як самых блізкіх людзей. Галоўнае, ёсць каму выгаварыцца. — кажа Ганна Пікулік. — Мне падабаецца слухаць «маіх» бабунек, параўноўваць іх жывіць з сённяшнім. І ў нечым я ім заідрошчу: у іх была іншая маладосць, больш цікавая, яны ўмелі сабе заняць без кам'ютара і тэлефона.

Сацыяльны работнік — гэта прафесіянал шырокага профілю: і артыст, і псіхолог, і настаўнік, і прыбральшчыца, і повар, і нянька. Разам з тым, шчырасці, душэўнасці, дабрый да блізкага ніхто не навучыць. Так што сацыяльным работнікам трэба нарадзіцца. Так лідэры намеснік дырэктара Пухавіцкага тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Тамара Манюхіна:

— Я з вялікай павагай стаўлюся да кожнай з нашых работніц і кожны раз падкрэсліваю, што яны асаблівыя. Апошнім часам суды ўсё больш прыходзіць маладых. Гэта ўжо творчыя людзі, якія знаходзяцца ў пастаянным пошуку: як палегчыць жыццё пажылым.

У мінулым годзе аддзяленне сацыяльнай дапамогі дома адсвяткавала 20-гадовы юбілей. За гэты час у цэнтры знайшлі шмат цікавых формаў работы. Але жывіць прымушае ўкараняць новыя, скіраваныя на максімальнае задавальненне патрэб людзей. Камплексныя бригады сацыяльных работнікаў незамежныя на тых участках, дзе трэба выканаць вялікія аб'ёмы работ аператыўна, у сіцыяльных тэрмінах. Напрыклад, пакліць шапелеры, прыбраць лісце ў садзе. Такія фарміраванні створаны ва ўсіх сельсаветах.

— У нас шмат творчых людзей на надомным абслугоўванні. Хтосьці добра вяжа, шые, вышывае, іншы майструе вырабы з лазы, саломкі. Мы імкнемся,

каб іх талент быў запатрабаваны, — распавяла Тамара Іванаўна. — З гэтай нагоды арганізавалі творчую майстэрню «З прыгажосцю па жыцці». Сустрэчы з народнымі ўмельцамі ладзім у сельвыканкамах, дамах культуры, а то і непасрэдна ў дамах. Запрашаем школьнікаў, вясцоўцаў, раскажам аб творчасці майстроў. А яны, у сваю чаргу, дзеліцца вопытам, даюць майстар-клас падрастаючай змене.

Запатрабавана і такая паслуга, як чытанні дома. Пажылыя людзі часта просяць сацыяльнага работніка пачытаць кнігу, газету. З найлепшага боку зарэкамендавала сабе «Гасцявая сам'я». Адзіночкі старых наведваюць мнагадзетныя семі, вішнучы іх са святаямі, уручаюць сувеніры, частуюць тортам, дамашняй выпечкай, дапамагаюць па гаспадарцы. Бо, як вядома, чым больш у бабулі ўнукаў, тым лепш яна сабе адчувае.

Вопытам карыстаюцца і паслугі «Сямейных брыгад». Не сакрэт, што сацыяльных работнікаў — у асноўным жанчыны. Але на вёсцы хапае працы, якую складана выконваць слабай палавіне. У прыватнасці, перакрыць дах, адрамантаваць плот, скасіць пустазелле, трава, пакалоць дрывы. Таму жанчыны прыцягваюць да справы сваіх мужоў. У выніку атрымліваецца зладжаны сямейны падряд.

— Мужчыны аформлены ў штаце, атрымліваюць зарплату, — адзначае Тамара Манюхіна. — У нас ужо створаны 4 такія брыгады.

Акрамя таго, у цэнтры працуе аддзяленне тэрміновага сацыяльнага абслугоўвання, якое прадастаўляе разавыя паслугі ўсім пажылым грамадзянам. Вырасціць сацыяльна-бытавыя праблемы старых дапамагачоў сабрацкіні Аркадзь Шкатула і Ігар Дзятко. Скасіць траву, адрамантаваць плот, скласці дрывы — калі ласка. Тым больш што яны могуць аператыўна і без праблем дабрацца нават у самую аддаленую вёску: цэнтр забяспечыў іх скутарамі.

Варта дадаць, што цэнтр дзейнічае ў цесным кантакце з мясцовай уладай, сельскай Саветамі.

— Мы заўсёды на сувязі, абмяркоўваем, як лепш дапамагчы пажылым людзям у цэлым і кожнаму асобна, — зазначае Тамара Манюхіна. — У тым ліку і з прыцягненнем арганізацый і прадпрыемстваў, дзе яны раней працавалі.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

НЕ ТОЛЬКІ ПРА БЯСПЕКУ...

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

«Кубінскія» праблемы

Мясцовы жыхар Сяргей Касцянка прыпыняе нас на дарозе і просіць выратавальнікаў, каб дапамаглі разабрацца з няспраўнай электраправадой. Ёго дом знаходзіцца на «Кубе». Так мясцовыя пражывальнікі Пралетарскай вуліцы дамаюся калі глядзяць якраз на Прыпяць. Калі магнутая рака разліваецца, вуліца аказваецца адрэзанай ад вёскі з усіх бакоў, зусім як востраў Свабоды — ад мацерыка. Калі мы трапілі ў дом, дзе Сяргей Касцянка жыве з разам з састарэлай маці Эвай Рыгораўнай, тая пачынае скардзіцца, што печка зусім развалілася і ніхто не хоча бясплатна яе рамантаваць. Выясляецца, што за догляд маці сын афіцыйна атрымлівае грошы — больш за 800 тысяч. Закон дае такую магчымасць у выпадку, калі сваяку больш за 80 і яму патрэбны пастаянны догляд. Але ж менавіта сын павінен ажыццяўляць гэты самы догляд. У тым ліку (і за свае грошы) рамантаваць печку, утрымліваць жыллі ў належным стане. Такім чынам, гэты канкрэтны дом камісія адразу ўзяла на заметку і паабяцала прасачыць за тым, як Сяргей Касцянка выканае тое,

Дарога на «Кубе».

што абавязаны. Дарэчы, сітуацыя даволі тыповая, адзначае начальнік упраўлення сацыяльнай падтрымкі насельніцтва камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Гомельскага аблвыканкама Аляксандр Васільцоў. — Многія хочучы ўсё мець за

кошт дзяржавы. І скардзяцца: чаму адзінокаму суседу зрабілі, а мне, пры наяўнасці сына пад бокам, не? Тым часам у сына, які аформлены даглядаць маці, ідзе пенсійны стаж, а жыве ён на рыбалавецкай заробкі. Вось такое спажывецкае стаўленне да жыцця. Раней у гэтай жа вёсцы давялося разабрацца з доглядам інваліда І групы, 89-гадовай Серафімы Швец. Сёння жанчыну даглядае ўнук Вячаслаў Шастакоўскі, і пытанні няма. Члены агляднай камісіі кажуць, што пасля некалькіх прыходаў у дом гаспадары і печку перабрабавалі за ўласныя грошы, і іншыя праблемы ліквідавалі.

Шлях да сэрца дачніка

Людзі па-свойму прыстаюць да мясцовых асаблівасцяў жыцця. Напрыклад, у Перарове многія лічаць, што працаваць афіцыйна зусім неабавязкова. Рака ж побач — яна і пракорміць. І сапраўды — ліцэнзія на адлюры для мясцовых каштуе 150 тысяч — на паўгода. За дзень дазваляецца вылавіць 5 кг рыбы. Калі ўлічыць, што пры продажы ціна не менш, чым 20 тысяч за 1 кг, ліцэнзію можна хутка акупіць. Тым больш што пра-

Пенсіянерка Лідзія САЛАВЕЙ сустракае ўдзельніцаў акцыі.

да пэўнага часу прыёму ўрача. Намеснік старшын Жыткавіцкага райвыканкама Уладзімір Быстрэнка паабяцаў знайсці выйсце з сітуацыі.

Батарэйкі для апавяшчальніка

— На працягу аднадзённай акцыі, праведзенай у вёсцы Перароў Жыткавіцкага раёна, было абследавана 66 домаўладанняў, у 31 доме выяўлены тыя ці іншыя парушэнні пажарнай бяспекі, — падводзіць вынікі старшы інжынер аддзела агляду і прафілактыкі Гомельскага абласнога ўпраўлення МЧС Міхал Туміловіч. — Парушэнні амаль аднолькавыя — няспраўныя печы, адсутнасць прытопачнага металічнага ліста і няспраўныя дзверцы, эксплуатацыя печак са шчылінамі, непабеленыя дымаходы, пархаваньня. У краме ёсць усё, што патрэбна вясковому жыхару, у тым ліку і прытопачныя лісты, і апавяшчальнікі, і пабелка... Іншая рэч, што многія хацелі б, каб ланно ў вёсцы пабудавалі. А пакуль мясцовыя жартуюць: колькі той зімы — зноў на рэчку пойдзем мыцца.

Пабачыўшы чужых людзей на вуліцы, да нас падышоў Уладзімір Домніч. 80-гадовая жонка пенсіянерка даўно хварэе на цукровы дыябет. Раней рэцэпт на неабходныя лекі давалі на 3 месяцы, а цяпер трэба звяртацца штомесна — гэта вельмі няўзручна, улічваючы не толькі аддаленасць ад райцэнтра, але ж і складанасць паездка туды

ЛЕПШЫ СЕЛЬСАВЕТ, ЛЕПШЫ СТАРЭЙШЫНА...

Ва Ушацкім раёне ў рамках праведзенага агляду-конкурсу па добраўпарадкаванні вызначылі лепшую вёску, сельсавет, старэйшыну і не толькі іх. З раённага бюджэту на правядзенне гэтага конкурсу выдаткавалі 25 мільёнаў рублёў.

Конкурс праводзіўся па ініцыятыве райсавета дэпутатаў вось ужо ў другі раз. (Як адзначаюць арганізатары, сёлета ён прайшоў на больш высокім узроўні.) Пераможцаў вызначалі па 15 намінацыях. Цікава, што дзякуючы конкурсу адрэзлася і добрая традыцыя савецкай часоў — пазначыць таблічкамі з надпісам «Дом узорнага парадку» самыя дагледжаныя дамы. Такія таблічкі з'явіліся на 13 фасадах на тэрыторыі кожнага сельсавета і тры — у раённым цэнтры. Вызначалі і лепшы падворак.

Ёсць намер зрабіць гэты конкурс традыцыйным. Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ЗНАК УВАГІ... ЦІ НЕШТА БОЛЬШАЕ?

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Пацікавіўся ў Наталлі Мікалаеўны пра тое, як яе выбіралі, пачуў нечаканае. — А мяне ніхто і не пытаўся. Толькі праз два дні пасля сходу даведалася, што на мяне ўсклалі абавязкі адказнага за сваю вёску. Сказалі, што «народ выбраў». Спачатку крыўдна было, што «без мяне мяне жанілі», а потым адлягло: значыць, я патрэбна людзям, мне давяржаюць.

Але Наталля Мароз — не прости памочнік старшыні сельсавета Савета. Яна мае сертыфікат, які атрымала пасля спецыяльных курсаў у Гомельскім абласным Савете дэпутатаў. Там слухачам даводзіць тэму ролі органаў тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання ў рашэнні пільных жывіцьабеспячэння насельніцтва. Наталля лічыць, што вучыцца ніколі не позна, гэтыя веды ёй спатрэбяцца і як сельсаветаўскаму памочніку, і як дэпутату ад вёсак Тумароўка і Мамоніны і вуліцы Юбілейнай у Красноўцы. А «душ» у дэпутата Мароз — каля 200, і ўсе пераважна пенсійнага ўзросту. А якія ў старых праблемы, ёй вядома не па чутках.

— Дапамагаю каму тэлефон наладзіць, каму пытанне з дрывамі вырашыць, каму сена набыць. Тыя ж праблемы з асвятленнем вуліц, рамонтам і пафарбоўкай студняў. Цяпер яшчэ і расчысткай дарог і пад'ездаў трэба займацца. Дзе ж нашаму старшыні сельсавета Савета Сяргею Кавальчуку аднаму усё аб'ехаць і кожнага апытаць? Дапамагаю яму, як магу. Адна самотная жанчына вырашыла карову трымаць, а сена не мае. Зварнула да мяне з просьбай дапамагчы.

З любімым 2-гадовым унучкам — самым маленькім Міхалам вёскі Міхайлаўка.

Старшыня Красноўскага сельсавета Сяргей КАВАЛЬЧУК: — У нашым сельсавете 16 населеных пунктаў. У працы з насельніцтвам мне дапамагаюць 11 памочнікаў і 10 дэпутатаў. Імкнемся быць адной зладжанай камандай. Наталля Мароз надзелена паўнамоцтвамі і дэпутата, і памочніца. Сярод многіх яе вылучаюць дабрый і шчырасць. Яна заўсёды ідзе насустрач. Напрыклад, у мінулы панядзелак, калі ў работніцкай культуры быў іх законны выхадны дзень, Наталля Мароз адразу адгукулася на маю просьбу павіншаваць чалавека з юбілеем. У любой справе на яе дапамогу заўсёды можна разлічваць.

Я, у сваю чаргу, пайшла да дырэктара нашай гаспадары, раскажала пра бабуню — і пытанне было вырашана. Радзе, што цяпер аўталяўкі ў вёсцы рэгулярна ходзяць і спыняюцца ледзь не каля кожнай хаты. Я хацела б, можа, і больш дапамагчы, але не заўсёды хапае паўнамоцтваў, ды і з фінансамі цяпер не так лёгка.

Ансамбль «Задорынка» михайлаўскага Дома культуры, у якім Наталля Мароз (друга злева) вядучая і проста сявачка.

Жыхары гэтых вёсак розныя і па натуре, і па складзе характараў. З аднымі лягчэй наладжваць кантакт, да іншых падыход патрэбны. Калі Наталля Мароз прыязджае да сваіх выбаршчыкаў, стараецца прывесці яшчэ і «брыгаду» памочніц — удзельніц ансамбля «Задорынка». А пасля канцэрта дарога да іх сэрцаў сама сабою знаходзіцца. У дзвюх вёсках па яе ініцыятыве адрадыўся нават старажытны абрад пераносу іконы. Людзі паслухаліся яе, вярнулі амаль забытую традыцыю сваіх дзядоў і цяпер заўсёды дзякуюць Богу за тое, што паслаў ім менавіта іх Наталлю. Светлагорскі раён.

АПТЫМІЗАЦЫЯ ПА-АСТРАВЕЦКУ

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)
Зразумела, адназначнага меркавання па гэтым пытанні няма ды і быць не можа, бо закранаюцца інтарэсы большасці жыхароў вёскі. Аднак калі праналізаваць аргументацыю «за» і «супраць», то вымалюваецца наступная карціна. Большасць вясцоўкаў разумее аб'ектыўную неабходнасць аптымізацыі, аб'яднання сельсаветаў. Калі, напрыклад, у Падольскім сельсавете сёння пражывае 679 жыхароў, у Трокеніцкім — 911, і колькасць насельніцтва з года ў год працягвае скарачацца, то зразумела: неабходнасць іх уз'ядунення, так бы мовіць, вісіць у паветры, і не сёння, дык заўтра гэтым прыйдзеца займацца.

Самы галоўны аргумент праціўнікаў аптымізацыі — тое, што людзям з невялікіх вёсак, асабліва пажылым, цяжка будзе дабрацца ў цэнтр сельсавета, каб атрымаць нейкую даведку ці іншыя неабходныя дакументы. Але ж яны ў сваёй большасці і сёння едуць у іншую вёску, каб трапіць на прыём да кіраўніка мясцовай ўлады — як бы хто ні хацеў, але ў кожнай вёсцы, каля кожнага дома прадстаўніка

сельскай адміністрацыі не пасадзіш. І якая розніца, ехаць жыхарам Дайлідка ў сельвыканкам у Герваты, ехаць знаходзіцца цэнтр СВК, альбо ў Мамі, ці перапыніць цэнтр іх сельсавета? Адлегласць прыкладна аднолькавая, але ў Герваты дабрацца зручней, бо ходзіць транспарт сельгаскааператыва, які падвозіць людзей на працу. Ды і нейкія іншыя пытанні людзі могуць вырашыць у праўленні СВК — тое ж збожжа выліскае, урчабную амбулаторыю наведваць, аптэку.

— А увогуле, тую частку дзейнасці сельсаветаў, якая многім чамусьці падаецца самай галоўнай (маецца на ўвазе выдача даведак і іншых дакументаў) можна і трэба спрасціць і паставіць на такі ўзровень, каб пасля ўз'ядунення сельсаветаў атрымаць неабходны дакумент было не складана, а прасцей! — перакананы старшыня Астравецкага раённага выканаўчага камітэта Адам Кавалька. — У буйных населеных пунктах трэба арганізаваць выезд работнікаў сельвыканкама адзін, два, тры разы на тыдзень — колькі спатрэбіцца ў адпаведнасці з заяўкамі. Тым больш што сёння ўсе сельскія Саветы раёна забі-

печаны транспартам. І калі цяпер жыхары тых жа Рымдзюнаў альбо Кемелішчак вымушаны думаць, як дабрацца ў сельскі Савет у Герваты ці Рыцень на тую ж даведку, дык пасля аптымізацыі работнікі сельвыканкама самі павінны прыехаць да іх, ды і ў іншыя вёскі, і выдаць неабходныя дакументы — загазаць іх можна будзе па тэлефоне альбо праз старастаў. А з цягам часу мы, я ўпэўнены, прыйдзем да таго, што ўсе гэтыя даведкі ў сённяшнім выглядзе наогул будуць не патрэбны. Пры такім узроўні камп'ютарызацыі і развіцця інфармацыйных тэхналогій, які існуе цяпер, усё неабходныя звесткі можна будзе знайсці ў спецыяльных базах звестак, а ў выпадку неабходнасці — атрымаць патрэбны дакумент па электроннай пошце.

Кіраўнік раённай ўлады перакананы, што пасля аптымізацыі сельсаветаў умовы жывяць вясцоўцаў ніколі не пагоршацца, а наадварот — палепшацца. У любым выпадку гэтыя працэсы — патрабаванне часу.

Астравецкі раён.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Установа «Рэдакцыя газеты «Звязда»

Галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч. Адказная за выпуск КАРПЕНКА Н.У.

Грамадскі савет: ГЕРАСИМОВІЧ С.М., старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні; СЦЕПАНЕНКА А.М., адказны сакратар Савета па ўзаемадзейнічэнні органаў мясцовага самакіравання пры Савете Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь;

АЦЯСАЎ А.А., старшыня Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў; НАВУМЕНКА А.В., старшыня Нараўлянскага раённага Савета дэпутатаў; СУШАНКА М.Л., старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна. АДРАС РЕДАКЦЫІ: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН: 292 44 12; e-mail: info@zvyazda.minsk.by Газета адрэдавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларусь» Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Тыраж 25.885. Нумар падпісанні ў 19.30 11 снежня 2012 года.

МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ
РЕГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдана Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

НОВЫ СВЕРЖАНЬ: ЦІ ПАЕДУЦЬ ДА НАС ТУРЫСТЫ?

Чарговы раз пабываў я ў сваім родным мястэчку Новы Свержань (Стаўбцоўскі р-н). Пахадзіў, паўзіраўся, пабачыў рэдкіх ужо землякоў майго пакалення. І падумалася... Бягуць гады. Імкліва развіваецца цывілізацыя XXI стагоддзя з яе тэхнагеннымі працэсамі, масавай урбанізацыяй жыцця і непазбежнымі зменамі ў знешнім абліччы населеных пунктаў. Нашы ж мястэчкі, што фарміраваліся на сумежжы асаблівасцяў горада і вёскі, утварылі велімі адметны, досыць кансерватыўны тып паселішча і захавалі шмат ад мінулага. Прынамсі, у маім Свержні подых гэтага мінулага чуецца ў жывой прысутнасці блізкага Нёмана, планіроўцы вуліц і вулчак, вобліку нешматлікіх даўніх камяніц, у тым ліку і старага млына, які нарошце аднаўляецца, маленькіх мосцікаў цераз Жацераўку і, вядома ж, храмаў. Успенская царква і Петрапаўлаўскі касцёл у Новым Свержні — хрысціянскія святыні XVI стагоддзя, і калі нават толькі глядзіш на іх — далучаешся да вечнасці, лагднеш душою. Новасвержане ганарыцца сваімі старажытнымі помнікамі хрысціянскай культуры. Але ж даўніну трэба берачы. І тут даводзіцца мяняць тон нашай размовы.

Справа ў тым, што царква ў мястэчку сёння нявечыцца, бо перааблагодна на сучасны лад. Кладзецца новая падлога з гранітных пліт, з граніту робяцца панелі, якія увюгуле ў храме не інваліда. Над уваходам з'явіліся недарэчныя тут брыль-навес. «Які! — уразіцца дасведчаны чытач, — такога быць не можа!». Каб у царкве XVI стагоддзя афармленне падганялася пад стыль казёнага кабінета ці прэзэнціўзнай кавярні? Ёсць жа закон аб ахове помнікаў гісторыі і культуры, які забараняе мяняць хоць бы ў дробязях стан старажытнага будынка, што знаходзіцца пад аховай дзяржавы. І ў такім храме павінен праводзіцца не рамон, а рэстаўрацыя. Што яшчэ цікава: у Міністэрстве культуры ведаюць пра псеўда-рэгістрацыю, распачаю новасвержанскім святаром, ведаючы ў праваслаўным экзархате ў Мінску. Аднак ні ўшчуванні, ні афіцыйнага патрабавання, ні штрафы не спыняюць разбуральніка старажытнай царквы. Яе яшчэ не позна выратаваць, калі ў справу ўмяшчацца рабінны ўлады, у тым ліку пракуратура з яе строгім наглядом за выкананнем закона.

Дык ці паедуць да нас турысты глядзець знявечаную царкву? У турызм сёння дае добры даход, які б няблага папаўняў і мясцовы бюджэт. Між тым царква ў Новым Свержні не дагледжана і звонку. На цвінтары чамусьці высечаны дрэвы (зрэшты, тое ж зроблена і вакол касцёла). Стагодныя ясені, пад якімі адначывалі ў летнюю спёкна на лавачках немалядыя жанчыны, маглі прастаяць яшчэ сто, а то і болей гадоў. Цяпер засталіся тоўстыя стні, і нічога побач з імі не пасаджана. Вялізная куца будаўнічага смецця там жа, на цвінтары, была парасла ўжо кустоўмі. Смечце трэба было б вывезці, ды не знайшлі нічога лепшага, як яго разраўнаваць, у выніку чаго паверхня цвінтара паднялася з аднаго боку да вышэйня паркана, што акружае храм. Даўнія пахаванні на цвінтары даўно запусчаны настолькі, што з'яўляюцца прыкладам найгоршага нядабальства ў абыходжанні з

хрысціянскімі магіламі. І гэта таксама — на агляд турыстам?

Захвацьце Успенскую царкву ў Новым Свержні такой, якой яна была на працягу стагоддзяў, вядома, нялёгка, але менавіта ў гэтым напрамку павінны быць скіраваны намаганні ўсіх зацікаўленых людзей. У прыватнасці, трэба шукаць і вяртаць на месца найвялікшую рэліквію храма — цудатворны абраз Маці Божай. Тады адбю ад паломнікаў не будзе. Гісторыя абраза, які выратаваў у розны час ад калечтва і хвароб дзясяткі людзей з мястэчка і яго ваколіц, уражвае таямнічай усемагутнасцю яго свяшчэннага дзеяння, паслядоўнасцю ў дэпазіце слабым. Абраз быў вывезены з царквы разам з іншай літургічнай маёмасцю ў 1962 годзе, калі ўлады ў адпаведнасці са сваёй атэістычнай палітыкай зачынілі царкву, як меркавалася, назаўсёды. Неўзабаве быў запусчаны ў масавую свядомасць міф аб тым, што цудатворнага абраза ўжо няма, што ён разбіўся («рассыпалася») пры пагрукцы на машыну. Міф гэты ў наш ужо час замацаваны ў Стаўбцоўскай хроніцы «Памяць», дзе, між іншым, згадваецца нават мясцовае пасолшчыца, якой, быццам бы, дасталася ад таго абраза металічныя шты XVIII ст. (с. 755). Якія шты, чаму яны з'явіліся на іконе ў XVIII ст.? Іх жа ўвогуле не было (я добра памятаю абраз з дзяцінства). Гэтыя дэтэлі пра ўпадальніцы шатаў спатрэбіліся, напэўна, каб паставіць кропку ў лёсе свяшчэннай рэліквіі з новасвержанскай царквы.

Некаторыя з царкоўных рэчэй вярнуць. Няма толькі гадоўнай рэліквіі, якая, паводле афіцыйнай версіі, «рассыпалася». Куды яе маглі вывезці ў савецкі час? Вядома, у Маскву, дзе беларуская святыня, трэба думаць, надзейна зберагаецца ў адным з музейных сховішчаў. Таму трэба шукаць. Прынамсі, ставіць пытанне перад Патрыярхам Экзархам Беларускай Мітрапалітай Філарэтам каб вяртанні новасвержанскага цудатворнага абраза Маці Божай у царкву, з якой звязаны яго лёс з самага пачатку яго гісторыі.

Засмучае таксама, што ў самым старажытным у раёне паселішчы, якое адзначыла сваю 580-гадовую дату, няма да гэтага часу хаця б нейкага банальнага памятнага знака. На яго не спатрэбіцца вялікіх сродкі. А тут змаглі б прыпынціцца экскурсіі, слухаць аповед пра гісторыю мястэчка, яго вуліц. Большасць з іх старажытныя, а яны называюцца... Амаль усе яны абзначваюць сёння вёскі географічных напрамак. Толькі дзве назвы ў апошні час увабсалі гістарычныя рэаліі паселішча — Румовая і Юрэдка. Але назву Юрэдка ці дзесці ў 1980-я гады бяздумна памяншалі на Наддзёманскую, знішчыўшы такім чынам глыбокі след тутэйшай мінуўшчыны. Юрэдыцы — прыватнаўласніцы пасялення, якія не падпарадкоўваліся гаспадару мястэчка, юрыдычна ад яго не залежалі, мелі сваёй кіраванні, нават уласны суд. І як шмат таямніц з мясцовай даўніны скрывае адна гэта незвычайная назва вуліцы! Чаму не вярнуць яе назад?

Маё мястэчка патрабуе азелянення. Вуліцы скрозь голяыя. Да вайны яны патаналі ў сучаснай засені клёнаў, каштануў, ясеняў, ліп. Было прыгожа і ўтульна. Каб пасадзіць новыя дрэўцы, амаль не трэба грошаў. Толькі накапаць у лесе і прывезці. Людзі самі пасадзяць, кожны перад сваёй хатай. Яшчэ ў Новым Свержні просіцца музей. Пачаткі яго ёсць. Пра збор экспанатаў магпа б парапіцца школа. Вучні знайшлі б на гарышчах старых хат мноства музейных рэчэй. А нашы земляркі ў розных гарадах, напэўна б, адгукнуліся і прыслалі здымкі, дакументы, памяці дзяцінства і мугае іншае. Трэба толькі крыху паварушыцца.

То ці прыедуць да нас людзі з далёкіх і блізкіх дарог, каб паглядзець, як жывём, павучыцца? Паўна, што так. Калі будзем шанаваць бацькоўскі кут, рабіць карыснае для яго. Найперш — для аднаўлення памяці пра сваіх продкаў, пра іх добрыя справы.

Аляксей ПЯТКЕВІЧ, прафесар Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы.

Здарэнні

КРАДУЦЬ ЕЛКІ

Супрацоўнікі Пінскай міжраённай інспекцыі па ахове жывёльнага і расліннага свету затрымалі непрацуючага 42-гадовага грамадзяніна, які самавольна высакаў навагоднія дрэвы.

У лясным масіве Целяханскага лягаска каля вёскі Боркі Пінскага раёна парушальнік ссек пяць елак дзіяметрам каля пяці да 12 сантыметраў. Цяпер дзевяццацца адкаваць за ўрон, нанесены прыродзе. Акрамя таго, за незаконнае знішчэнне дрэў у нас прадугледжаны штраф ад 5 да 50 базавых велічынь.

Яна СВЕТАВА.

ЭХ, КАПТАН, КАПТАН...

На нумар «гарачай лініі» неабякавыя грамадзяне паведамлілі пра забруджванне глебы ў водаахоўнай зоне Камсамольскага возера паблізу выратавальнай станцыі ў сталіцы. Для праверкі сігнала туды накіравалі работнікаў Мінскай міжрайінспекцыі.

— На месцы дзяржінспектары высветлілі, што з трума судна «Новы Нясвіж» па узаканні капітана злілі масліністую вадкасць цёмнага колеру з характэрным пахам дзіўскага папіва, — паведамліла «Звяздзе» прэс-сакратар Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь Вольга Гра-

мовіч. — У труме дзяржінспектары знайшлі ваду, змешчаную з нафтапрадуктамі, і вядро з рэшткамі салеркі. Дарожка слядоў разлітага папіва вяла з унутранай часткі судна па пантонным прычалі і берагавой лініі да месца забруджвання. Звесткі накіраваны ў Мінскі гарадскі камітэт прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя, супрацоўнікі якога ўзялі ўзоры глебы і вады для правядзення экспертызы. У дачыненні да капітана судна распачаты адміністрацыйны працэс.

«СТРЭЛІЛА» ВІНТОВКА ЧАСОЎ ВАЙНЫ

Не зусім звычайны выпадак зафіксавалі работнікі Мясцлаўскай міжрайінспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету. Паблізу вёскі Гіжэнка Слаўгарадскага раёна яны затрымалі пенсіянера, які вёў незаконнае паліванне.

Незвычайным у гэтай сітуацыі быў не сам факт бражнарства, а тое, што мужчына паліваў з выкарыстаннем вінтовак... часоў Вялікай Айчыннай вайны. Наразана зброя і 16 патронаў да яе канфіскаваны. Вырашаецца пытанне крымінальнай адказнасці грамадзяніна. Пакуль жа ў дачыненні да яго складзены пратакол аб адміністрацыйнай адказнасці — за паліванне без дазвольных дакументаў, забароненай прыладай.

Сяргей РАСОЛЬКА

Рэверс з сеціва

«ХОЧАШ АТЭСТОЎВАЦЬ НАСТАЎНІКА? ПРАВЯДЗІ ЎРОК САМ!»

Укастрычніку быў зацверджаны новы парадак атэстацыі педагогічных работнікаў. Па новых правілах атэстацыі, вышэйшую кваліфікацыйную катэгорыю педагога цяпер дзевяццацца пацярджалі кожныя пяць гадоў. У наймальніку ёсць права паставіць пад сумненне кваліфікацыйную катэгорыю работніка. Да таго ж па выніках атэстацыйнай гутаркі кваліфікацыйную катэгорыю педагога могуць як павысіць, так і панізіць, і нават увогуле пазбавіць яго кваліфікацыйнай катэгорыі. Новы парадак атэстацыі стаў тэмай гутаркі журналіста «Звязды» з намеснікам старэйня ЦК Беларускага прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі Раманам Дзірам («Звязда» за 27.10.2012). Артыкул «Педагогаў адпавяць на перажэманню» выклікаў шмат водгукаў з боку нашых чытачоў. Таму «Звязда» запрасіла да дыскусіі на нашым сайце ўсіх, каму ёсць што сказаць па паздушнай тэме. Даем наставнікам слова:

- Святлана:** Няўжо можна павышаць статус наставніка, ствараючы імідж прафесіянала такімі дзіўнымі спосабамі? Лепш накіруюце сродкі, якія запланавана выдаткаваць на рэалізацыю ўсіх гэтых незразумелых мер, непасрэдна ў школу. Настаўнік вышэйшай катэгорыі, які працуе на паўтары стаўкі, не атрымае нават 3 мільёнаў. Пры гэтым усе выдаткі на правядзенне урокаў (пачынаючы з паперы і заканчваючы аўтарскімі камп'ютарнымі прэзентацыямі) — за кошт наставніка і яго сям'і, дзе таксама растуць дзеці.
- Ларыса:** У школе і так ужо не засталася добрых наставнікаў. Моладзь, якая прыходзіць у школу, нічога не цікавіць і не хвалюе. А тыя, хто зараз працуе, не шкадуючы сіл, у школах і дае нашым дзецям веды — гэта людзі яшчэ з таго (папярэдняга) пакалення. Між іншым, менавіта ім дзевяццацца пацярджалі свае катэгорыі...
- АТІ:** Я мяркую, што наставнікі будуць пацярджалі катэгорыю. Так, згодна: працэдура пацярджання не дабавіць здароўя педагогам і адным час, у першую чаргу, у іх сям'яў і вучню. Пытанне тое, ці чым, у такім разе не патрабуюць пацярджання кожныя пяць гадоў разрады ў рабочых, катэгорыі ва ўрачоў, ступені ў прафесарска-выкладчыцкага саставу і навукоўцаў, і тым больш ступені, катэгорыі і разрады ў тых, хто прымаў гэтак рашэнне?
- Пенсіянерка:** Лічу, што ўся гэтая задума — спроба быць запатрабаваным і незанятым. Педагог будзе лямку цягнуць, а яны яго атэстоўваць. А раптам не так лямку цягне? А вось бы ўсіх правяралі ў клас! Хочаш атэстоўваць наставніка? Правядзі ўрок сам!
- Канстанцін:** Я адзін з тых, хто атрымаў вышэйшую катэгорыю пасля здачы кваліфікацыйнага экзамену і абагульнення вопыту ў

Фота Аляксандра ПУКШАНСКІ

2000 годзе. А зараз мяне, як і многіх іншых, жадаюць зноў пацяргнуць гэтай працэдурай. Катэгорыя наставніка — гэта як воінскае званне, як пэўная ўзнагарода. На маю думку, наш галіновы прафсаюз на самой справе ніякі не абаронца нашых інтарэсаў («Мы пралінавалі распаўсюдзіць такі парадак толькі на вышэйшую кваліфікацыйную катэгорыю...»). А чаму на вышэйшую? Настаўнікам трэба дзейнічаць больш актыўна. Выказваць сваю нягэду. Асабіста я вырашыў, што прагаласую супраць яшчэ «нагамі». Думаю, што большасць тых, каму цяпер за 55, таксама мяне падтрымае. Шкада толькі, што столькі часу, столькі гадоў напружанай працы нічога не значаць. Тое будзе вучыць нашых унукаў...

Затурканая вучылка:

Адурець можна ад усіх гэтых новаўвядзенняў! Мяркую, іх бы стала значна менш, калі б усе тыя, хто іх выдумляе, прапачвалі б хоць тыдзень у школе (і не ў мінскай гімназіі, а ў правінцыі), паспрабавалі б падзяліцца з дзецьмі ведамі, навучыць іх чаму-небудзь. А так, што ні дзень, то новыя задумкі. Горы папер, невядома каму патрэбны: напэўна, каб тым, хто правяралі, не было сумна. Над класным журналом трагедыя, баішча там лішняю кропку паставіць. У наставніцкую зойдзеш і бачыш новыя «здаць», «збраць справаздачу», «арганізаваць», «правесці», «падырхтаваць» і гэтак далей. Гляджу на сваіх калег: то разумны, той прывітасваўся «стрэчыць» усе гэтыя паперкі, так-сяк праводзіць урокі, затое ў лашане ў адміністрацыі. А мне перад дзвемі сорамна, хочацца правесці ўрок у класе цікава, а на паперкі часу не хапае. Таму і не ў лашане. «Школьныя моладзь» і ўвогуле не «парыцца!» ім усё роўна, што вымова, што пахвала — абы зарплату плацілі, а на ас-

татняе — нахаць. І я зараз прыходжу да высновы, што яны маюць рацыю, таму што калі рабіць усё, што ад цябе патрабуюць, то не тое што на сьбе, але і на сям'ю часу не застанецца. І здароўя, і нерваў — таксама. А калі правяралі прыезджаюць у школы, дык гэта ўвогуле жах! Не прычым, інакш наклакаеш гневу на сваю галаву. Кожны год наставніку трэба купляць новыя метадычныя, афармляць падліску, набыць паперу і файлы. Прычым ад нас яшчэ патрабуюць, каб кожная паперка была ў асобным файле... Шкада, што больш нікім сьбе не ўяўляю, а так бы збегла са школы. А за дзвядцятры гадзіны...

Ларыса:

Я ўвогуле лічу, што катэгорыі — не патрэбны. Далата за стаж — і усё. Не велімі многія маладыя педагогі «дажываюць» да дзевяцігадовага стажу, а тыя, хто працягвае працаваць, — упушчаны ў сваіх сілах. Не скарж, што часта катэгорыя даецца за тое, наколькі ты карысны для кіравніцтва.

Агата:

Пацікавіліся толькі меркаваннем прафсаюза. Той даў згоду, спасылаючыся, што «пастараўся» змякчыць лёс наставніка. А чаму не спыталі ў саміх наставнікаў? Што значыць, «захоць наймальнік — прысвоіць катэгорыю, а не захоць — адмовіць»?

Ала:

У нас два тыдні таму наставніку з вышэйшай катэгорыяй непасрэдна з уроку выклікалі да дырэктара і паведамлілі, што ім абавязкова ў снежні трэба пацярджалі катэгорыю. Скачала з інтэрнэту інструкцыю, дзе канкрэтна ўказана — дата пацярджання да 1 верасня 2014 года і трохмесячны тэрмін падырхтвання і атэстацыйных матэрыялаў да экзамену. Але адміністрацыя гэтую інфармацыю ад наставнікаў утайна. На нас ужо аказваецца маральны ціск з боку адміністрацыі, а на адміністрацыю — з боку аддзела адукацыі. Частка наставнікаў здалася, а тым, хто адмовіўся, паставілі ўмову, што ў наступным навучальным годзе пацярджэнне — абавязковае...

Настаўнік:

А ведаеце, чаму вас выклікалі

да дырэктара і патрабавалі, каб вы тэрмінова, у снежні, пацярджалі сваю катэгорыю? Таму што вашай адміністрацыі трэба паведаміць у сваёй справаздачы, што наставнікі «з вялікім энтузіязмам, апантычна новай інструкцыяй, вырасцілі не адкладваць на аўтра, а тэрмінова (прычым самі) пажадалі пацярджалі кваліфікацыйную катэгорыю».

Аляся:

Я — наставніца-пенсіянерка, якая мае вышэйшую катэгорыю. Мой працоўны стаж складае 36 гадоў. Працую ў вясковай школе, маю нагрукку 18 вучэбных гадзін у тыдзень. Мой заробак за верасень склаў 1 830 000 рублёў. Так ацэньваецца праца наставніка. Ці не таму ў педагогічнай ВНУ паступаюць абтурнытыя, якія маюць усяго 60-70 балаў? Пунасцю згодна: надбаўка павінна быць стымулам!

Тачына:

Увогуле несправядліва. Чаму адзін педагог працуе, укараняе новыя тэхналогіі, мае ўзнагароды, з'яўляецца пераможцам розных конкурсаў і не можа праісці атэстацыю на першую катэгорыю раней, чым праз тры гады, а другі прасядзіць тры гады на адным крэсле — пасля, калі ласка, праісці атэстацыю і... вуалі!!!

Падырхтавала Надзея НІКАЛАЕВА

Факт

ПАЖАР У МАНАСТЫРЫ

У Магілёве ў ноч з нядзелі на панядзелак загарэўся адзін з будынкаў жаночага Свята-Нікольскага манастыра.

Сігнал на пульт дзяжурнага МНС паступіў каля апоўначы. На месца здарэння прыбылі 7 пажарных разлікаў, якія знайшлі і ліквідавалі ачагі ўзгарання ў жылым доме для гацей манастыра.

Як паведаміў памочнік начальніка УМНС па Магілёўскай вобласці Вадзім Урублеўскі, на момант пажару ў доме былі дзве паслушніцы. Жанчыны самі спрабавалі справіцца з агнём пры дапамозе вогнетушыцеляў, але не атрымалася, і яны выклікалі дапамогу.

Агонь поўнасцю знішчыў маёмасць у адным з пакояў. Пашкоджана яшчэ некалькі пакояў, а таксама

перакрыцкі будынак. Цяпер праводзіцца праверка: разглядаюцца ўсе версіі, у тым ліку і падпал.

Ілона ІВАНОВА.

ТЭЛЭВІЗАРЫ І ІНШАЕ НА 800 МІЛЬЁНАЎ РУБЛЁЎ

Супрацоўнікамі фінансавай міліцыі Віцебскай вобласці затрымана буйная партыя тэлевізараў, мабільных тэлефонаў, планшэтаў агульным коштам больш як 800 мільёнаў рублёў.

Адбылося гэта на памежным пераходзе «Рэдзкі» Дубровенскага раёна, дзе і затрымалі аўтамабіль «Мерседэс-Бенц», якім кіраваў жыхар Мінска. У аўто перавозілася бытавая тэхніка на агульную суму больш за 800 мільёнаў рублёў: 52 тэлевізары, 82 мабільныя тэлефоны і 18 планшэтаў. І ўсе гэтыя апараты не былі маркіравана-

ныя ва ўстаноўленым парадку беларускімі кантрольнымі азнакамі. Бытавая тэхніка перавозіцца з Расіі ў Беларусь для рэалізацыі. Тавар канфіскаваны.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

САБАЧЫ НОС КАНЬЯК ЧУЕ

Службовы сабака знайшоў пад ашалёўкай сценак салона аўтамабіля «Мерседэс» звыш паўстотні бутэлькі каньяку агульным аб'ёмам 27 л. Грамадзянін Малдовы, які кіраваў мікрааўтобусам, зараз можа пазбавіцца не толькі алкагольнага напоя, але і транспартнага сродку. Тавар, угоны ад мытнага афармлення, быў затрыманы ў пункце пропуску «Новая Гута» на беларуска-украінскім участку дзяржаўнай мяжы мабільнай групай кінолагаў сумесна з супрацоўнікамі Гомельскай мятні.

Ірына АСТАШКЕВІЧ

ИЗВЕЩЕНИЕ

о проведении открытого аукциона на право заключения договоров аренды земельных участков в г. Орше

№ п/п	Месторасположение и площадь земельного участка	Начальная цена продажи (руб.)	Условия заключения договоров аренды	Инженерное обеспечение земельных участков	Сумма задатка (руб.)
1.	Право заключения договора аренды земельного участка по пр-ту Текстильщиков на автобусной остановке «САМ» в г. Орше площадью 0,118 га. Кадастровый номер 242400000001001078	472 019	Срок договора – 5 лет. Целевое использование – для установки торгового киоска.	В квартале застройки по пр-ту Текстильщиков, где расположен земельный участок, имеются сети водоснабжения, канализации, теплоснабжения, газоснабжения, телефонной и электрической связи. Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории: централизованное газоснабжение – отсутствует, централизованное теплоснабжение – имеется, электроснабжение – имеется, наличие асфальтированного подъезда – имеется, центральное водоснабжение – имеется, доступность автодорог (менее 500 м по прямой) международного и республиканского значения – имеется.	47 200
2.	Право заключения договора аренды земельного участка по ул. Богдановича, 72 в г. Орше площадью 0,1058 га. Кадастровый номер 242400000001011372	15 827 340	Срок договора – 50 лет. Целевое использование – для строительства и обслуживания жилого дома.	В квартале застройки по ул. Богдановича, где расположен земельный участок № 72, имеются сети газоснабжения, водоснабжения и электрической связи. Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории: централизованное газоснабжение – имеется, централизованное теплоснабжение – отсутствует, электроснабжение – имеется, наличие асфальтированного подъезда – отсутствует, центральное водоснабжение – имеется, доступность автодорог (менее 500 м по прямой) международного и республиканского значения – отсутствует.	1 582 730

1. Аукцион состоится в 11.00 15 января 2013 г. в г. Орше в здании Оршанского горисполкома по ул. Островского, 2.

2. Для участия в аукционе необходимо подать заявление. К заявлению прилагается документ, подтверждающий внесение суммы задатка на расчетный счет Оршанского горисполкома № 3642304000494 в ОАО «АСБ «Беларусбанк», МФО 150801647, УНП 300053911, с отсрочкой банка, а также представляются:

- гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования;
- индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;
- представителем гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность;
- представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;
- представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке

копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение дня до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенности или документы, подтверждающие полномочия должностного лица, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык; представителем иностранного гражданина – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык; представителями белорусского или русского языка – легализованные в установленном порядке доверенности, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

при их согласии с внесением платы за право заключения договоров аренды земельных участков в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов (далее – претендентом на покупку) обязаны:

- в течение 10 рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона внести плату за право заключения договоров аренды земельных участков, возместить затраты на организацию и проведение аукционов, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукционов документации, необходимой для их проведения;
- не позднее двух рабочих дней после внесения денежных выплат и выполнения условий, указанных в протоколе о результатах аукциона, заключить с Оршанским горисполкомом договоры аренды земельных участков;
- в течение двух месяцев со дня заключения договоров аренды земельных участков обратиться в Оршанский филиал РУП «Витебское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» за осуществлением государственной регистрации прав, ограниченный (обремененный) прав на земельные участки;
- получить в установленном порядке разрешение на проектно-изыскательские работы и разработать проект на строительство объектов в срок, не превышающий двух лет;
- в течение шести месяцев со дня утверждения в установленном порядке проектной доку-

ментации на строительство объектов приступить к занятию земельных участков;

- осуществлять

■ Гонар твой, Беларусь

Валянціна НАВІЦКАЯ: «НАРАДЖЭННЕ ПЕРШЫНЦА-ХЛОПЧЫКА «СПРАГНАЗАВАЛА» ЯГО БАБУЛЯ...»

Інтэрв'ю з маці трэцяга беларускага касманаўта

Такая ўжо чалавечая памяць, што не ўсе падзеі і факты захоўваюцца ў ёй на гады і дзесяцігоддзі. Прычым, бывае, лепш запамінаецца нейкая драбязка, а штосці грунтоўнае — сціраецца. А здарэцца і наадварот...

Калі зараз мы, колішнія аднакласнікі беларускага касманаўта Алега Навіцкага, пачынаем прыгадваць нашу сумесную вучобу ў СШ №2 г. Чэрвеня ў 80-х гадах мінулага стагоддзя, то якраз-такі тых дробязяў (напрыклад, чым будучы «зорны хлоп-

чык» вылучаўся сярод іншых) і не хапае. Цікава, а якім Алег увогуле быў у маленстве, яшчэ да школы? Чым пазней займаўся дома ў вольны час? Пра ўсё гэта ведае, і, як высветлілася, зараз памятае да драбніц яго маці. Дарэчы, такая добрая апамядальніца, што падчас нашай гутаркі мне здавалася: мой аднакласнік дзесяці побач. Думаю, і яму прыёмна будзе ў думках вярнуцца ў дзяцінства, прачытаўшы гэтыя успаміны-згадкі...

— Валянціна Эдуардаўна, а вы чакалі першым хлопчыка ці дзяткіну?

— Ну як табе сказаць? Ультракуваго даследавання тады ж не рабілі. Зрэшты, можа, гэта і добра. Часта вызначалі, хто народзіцца, па знешнім выглядзе жанчыны, па тым, як яна «ходзіць». І вось мая мама, бабуля Алега, назіраючы за мной, зрабіла выснову: будзе хлопчык. І не памылілася. А чаму назвалі Алегам... Мне заўсёды падабалася гэтае імя. Зрэшты, муж, калі я з ім парайлася, быў не супраць. Маўляў, ты пакутавала — ты і называй (смяецца)!

— Як сябе паводзіў наш будучы касманаўт адразу пасля нараджэння?

— Вельмі добры рос хлопчык! Турбот з ім не было. Чаму ж я і другое, і трэцяе дзіця нараджала... Бо мне было не страшна. Многія жанчыны хадзілі на працу, а дзеці начамі крочалі, яны не высыпаліся... Алег жа ў мяне быў — мурчыхо (смяецца)! Ён павінен быў добра паесці. А каб заснуў, яго трэба было выстаўіць у калысцы... на мароз. Там, лічы, сын у мяне і вырас. Нарадзіўся ў кастрычніку, уся зіма была наперадзе... Хаця яго бабуля, мая мама, папсікала: «Ты не шкадуеш дзіця! Што ты яго выкінула на вуліцу?» А я выстаўлю калыску і назіраю праз акно... Калі пакрывалі ваарушыцца, гардзінка гэтая, значыць, дзіця прагнулася. Іду, забіраю. Шочкі чырвоныя, халодныя, самы «гузік» носіка таксама чырвоныя... Наёўся, пагуляў, ножкамі-ручкамі пабоўтаў... Усё. Пачынае ныць. Зноў загортаваў ў палюшкі (пра памперсы як таксама не чулі) — і на вуліцу. Дома яму гарача было засынаць. Затое як адчуе прахладу, дык адразу...

— Ой, як цікава! Атрымліваецца, вы яго загартовалі з самага нараджэння. Думаю, у дарослым жыцці Алег вам удзячны за гэта...

— Напэўна, так. Да таго ж ён ніколі на прастуду не хварэў. Мабыць, таму, што з самага маленства рос на марозным халодным чыстым паветры. Мы яго не ухутвалі, не апраналі залішне. Калі было Алегу тры гады, атрымалі вось гэтую кватэру ў Чэрвені, незаканчаную яшчэ. Самі яе аздаблялі. А да таго, калі жылі на кватэры, усё праз луг бегалі. Памятаю, сын крочыць у гумавых боціках. Гэта ж доўга, пакуль прыйдзе. А малы, гадкі тры... Кажу: «Дай перанясу хача б цераз лужыну!» А ён: «Не трэба, сам!» Пакуль прыйдзе — поўныя боцікі вады. Затое з дзяцінства і ўсё жыццё — сам...

— Мы пачалі прывучаць яго да хатняй працы з таго часу, як ён пачаў хадзіць. Прасілі відзец падаць, прынесці штосьці... Мне здаецца, калі б мы з мужам не прывучалі дзіцяці з самага пачатку, я б ад іх, магчыма, зараз і не бачыла б такой дапамогі.

— Ведаю, што Алег вельмі шкадуе, што яго тата так рана пайшоў з жыцця. Валянціна Эдуардаўна, а якім быў Віктар Іванавіч?

— Вельмі добрым працаўніком, адказным. І сем'янінам добрым. Памятаю, пазнаёміліся мы з ім, як ён толькі з вайска прыйшоў. А я тады на апошнім курсе вучыліцца ўжо была. Муж уладкаваўся на працу вадацэлюм на Чэрвеньскі дрэваапрацоўчы камбінат. Быў членам райкама партыі, чатыры гады вучыўся на стацыянары ў вышэйшай партыйнай школе. А я была дома з

ніколі не было. Я заўсёды лічыла так: калі настайнік патрабуе, значыць, мае рацыю. Зараз зусім іншыя стасункі бацькоў з педагогамі, я толькі дазілюся. А для нас настайнік быў — сапраўды святое. Увогуле, у педагога я заўсёды бачыла памочніка. А калі і былі якія заўвагі (па дробязі), ведала, што мне трэба адражаваць належным чынам. Бо слухна казала класны кіраўнік Алега Ганна Міхайлаўна Насечанка: «Вашы дзеці дома — адны, а ў школе — зусім іншыя».

— Зараз мы з колішнімі аднакласнікамі часта прыгадваем наша працоўнае выхаванне ў школе. А ці быў Алег і дома памочнікам?

Кажу: «Дай перанясу хача б цераз лужыну!» А ён: «Не трэба, сам!» Пакуль прыйдзе — поўныя боцікі вады. Затое з дзяцінства і ўсё жыццё — сам...

— Мы пачалі прывучаць яго да хатняй працы з таго часу, як ён пачаў хадзіць. Прасілі відзец падаць, прынесці штосьці... Мне здаецца, калі б мы з мужам не прывучалі дзіцяці з самага пачатку, я б ад іх, магчыма, зараз і не бачыла б такой дапамогі.

— Ведаю, што Алег вельмі шкадуе, што яго тата так рана пайшоў з жыцця. Валянціна Эдуардаўна, а якім быў Віктар Іванавіч?

— Вельмі добрым працаўніком, адказным. І сем'янінам добрым. Памятаю, пазнаёміліся мы з ім, як ён толькі з вайска прыйшоў. А я тады на апошнім курсе вучыліцца ўжо была. Муж уладкаваўся на працу вадацэлюм на Чэрвеньскі дрэваапрацоўчы камбінат. Быў членам райкама партыі, чатыры гады вучыўся на стацыянары ў вышэйшай партыйнай школе. А я была дома з

АМБУЛАТОРЫЯ НА ШЭСЦЬ ВЁСАК

Днямі ўрачыства перарэзалі сімвалічную стужачку на ўваходзе ў новую ўрачэбную амбулаторыю вёскі Цюхінічы Брэсцкага раёна. Медыцынская ўстанова абшлася бюджэту ў 10 мільярд рублёў. Будынак сельскай медыцыны ўзялі літаральна за год. А ў апошнія месяцы памышканне аснасілі найноўшым абсталяваннем, медтэхнікай, завезлі патрэбнае мэбле.

Амбулаторыя гатова прымаць да трох дзясяткаў пацыентаў у дзень. Працуюць фізіятэрапеўтычны, акушэрскі, фельчарскі, стоматалагічны кабінеты. На месцы можна атрымаць працэдур, зрабіць перавязку і прышчэпку. Да паслуг хворых

таксама дзённы стацыянар, кабінет функцыянальнай дыягностыкі, лабараторыя і аптэка. У зоне абслугоўвання новай установы — шэсць вёсак Брэсцкага раёна, у якіх пражывае амаль 3,5 тысячы чалавек, а таксама дзве сярэднія школы і два дзіцячыя садкі. Старшыня аб'яднанняў Канстанцін Сумар, які прываў удзел у адкрыцці аб'екта, падкрэсліў, якая вялікая работа выдзецца па мадэрнізацыі медыцыны ў вобласці. І вынікі ўжо навідавоку: упершыню за 18 гадоў па стане дэмаграфічнай сітуацыі за 10 месяцаў года Брэсцчына выйшла «ў плюс».

Святлана ЯСКЕВІЧ.

■ Рэха мінулага

ЗАБЫТЫ ВОСТРАЎ

Падзеі адбываліся каля вёскі Усакіна, што на Клічэўшчыне. На поўнач ад вёскі спрадвеку ляжала балота. Вялікае і небяспечнае: дзе-нідзе нават бяздонныя вокны блішчалі сваімі чорнымі люстэркамі.

Гадой дваццаці таму, калі мароз добра скаваў зямлю, па скамянелай дрыгве леснікі змаглі дабрацца туды, куды ўлетку было не ступіць. Яны асабліва чакалі той зімы. Бо яшчэ з пасляваенных часоў балотныя абшары трапілі ў зону ваеннага авіяцыйнага палігона. Таму і меліярацыя туды не дайшла, і мясцовым жыхарам шлях быў забаронены.

А ў той год палігон ліквідавалі, знялі ахову. І ўсакінцы смела накіраваліся агледзець недаступныя ім доўгі час абшары. У глухім кутку балота на астраўку, што насіў назву Верамеюка, леснікі заўважылі сляды партызанскага лагера. Воддаль, пад велічным дубам, цягнуўся лапцюжак з шаснаццаці магіл, зарослых травой і хмызняком.

Алег Зайцаў, які працаваў тады ў мясцовым лягасе, чуў пра гэты востраў яшчэ ў дзяцінстве.

— Маці мне яго паказала, калі ў журавіны пайшлі ўпотаі ад вартавых, — прыгадае ён. — Магілы тады былі ў добрым стане, драўляныя абеліскі з зоркамі над кожнай меліся. І таблічкі з імёнамі і вайсковымі званямі. Гаварылі, партызаны там сталі ў вайну.

Дзіўна, але падрабязнасць пра ваенную гісторыю вострава ніхто не ведаў. Ні пра тое, які атрад знаходзіўся на востраве Верамеюка, ні пра тое, хто там пахаваны. Хаця край вакол Усакіна лічыўся добра вучучанай гісторыямі партызанскай старонкай. У вайну тут дзейнічала адразу некалькі партызанскіх злучэнняў і Магілёўскі абласны падпольны аб'ём. Пра іх ведалі. А вось Верамеюка змагла ўтаіць ад людзей сваю таямніцу.

Дзякуючы газетчыкам знаходкі на балотным востраве трапілі ў друк, пра іх расказала і тэлебачанне. Сталічнае прадпрыемства «Рытм» зацікавілася гэтай незвычайнай інфармацыяй. Узлялося знайсці імёны пахаваных і належным чынам ушанаваць іх памяць.

Прадпрыемства ўзначальвалі браты Віткоўскія. Яны, сыны франтавіка, самі зведалі няпросты вайсковы лёс. Мечыслаў у свой час служыў на Далёкім Усходзе каля кітайскай граніцы, малодшы, Вячаслаў, — на вайне ў Афганістане. У архівах літаральна па кроплях збіраў матэрыялы. Тады і зразумелі, чаму востраў добра хаваў сваю ваенную таяну: тут у вайну стаяў не просты атрад, а разведвальна-дыверсійны. Ён прыйшоў сюды з-за лініі фронту ў 1942 годзе. Укамплектаваны кадравымі чырвонаармейцамі і спецыяльна падрыхтаванымі разведчыкамі. Многія яго байцы былі знакамітыя спартсмены, нават чэмпіёны і рэкардсмены краіны.

Атрад насіў назву «Слаўны». Ваяваў пад Клічэвам да 1944-га. Добра ваяваў. Вёў разведку ў інтарэсах фронту і арганізоўваў спецыяльныя дыверсіі. Таму стаяў асобна, у цяжкадаступным кутку. Напярэдадні вызвалення Беларусі, у 1944-м, зняўся з месца і ру-

Былы разведчык «Слаўнага» Дзмітрый Іпатэў на адкрыцці мемарыяла на востраве (1997 г.).

шыў далей на захад, зноў у тыл ворага. Пакінуўшы сярэд балот магілы баявых сяброў. Рытмаўцы адшукалі ў Маскве некалькі былых байцоў «Слаўнага». А ў тых меўся дзённік начальніка штаба атрада, дзе былі занатаваны і баявыя страты, панесеныя і належным чынам ушанаваць іх памяць.

Падзеі адбываліся ўзачальвалі браты Віткоўскія. Яны, сыны франтавіка, самі зведалі няпросты вайсковы лёс. Мечыслаў у свой час служыў на Далёкім Усходзе каля кітайскай граніцы, малодшы, Вячаслаў, — на вайне ў Афганістане. У архівах літаральна па кроплях збіраў матэрыялы. Тады і зразумелі, чаму востраў добра хаваў сваю ваенную таяну: тут у вайну стаяў не просты атрад, а разведвальна-дыверсійны. Ён прыйшоў сюды з-за лініі фронту ў 1942 годзе. Укамплектаваны кадравымі чырвонаармейцамі і спецыяльна падрыхтаванымі разведчыкамі. Многія яго байцы былі знакамітыя спартсмены, нават чэмпіёны і рэкардсмены краіны.

Атрад насіў назву «Слаўны». Ваяваў пад Клічэвам да 1944-га. Добра ваяваў. Вёў разведку ў інтарэсах фронту і арганізоўваў спецыяльныя дыверсіі. Таму стаяў асобна, у цяжкадаступным кутку. Напярэдадні вызвалення Беларусі, у 1944-м, зняўся з месца і ру-

Неслі той помнік па дрыгве таксама ўсім кагалам. Нават прадстаўнікі раённага кіраўніцтва, якія прысутнічалі ў той дзень, скінулі гальштукі і падставілі плечы. Праца з'яждноўвала.

Напярэдадні 9 Мая ў 1997 годзе салдацкі мемарыял быў адкрыты. Запрасілі ў той дзень сюды былых байцоў «Слаўнага» з Беларусі і Расіі. Аплацілі ім шлях, забяспечылі пражыванне.

— Шчыры дзякуй вам, беларусы, за магчымасць убачыць месца, дзе прайшла наша ваенная малодасць. Дзе засталіся баявыя сябры. Мы марылі сюды трапіць. І вы так неспадзявана ў гэтым дапамаглі, — сказаў, ступіўшы на востраў, былы разведчык «Слаўнага» масквіц Дзмітрый Іпатэў.

Фота і відэамаатэрыялы

Пачатак шляху на Верамеюку.

пра Верамеюку разаслалі ў ваенкаматы, адкуль прызываліся разведчыкі — у Паволжа, Сібір, Алтай. Дзесяці ўжо нікога з родных не засталася. Але прыйшлі ў Мінск і падзкі за звесткі, за ўшанаванне памяці родных людзей.

Пятнаццаці гадоў мінула, як з'явіўся на востраве Верамеюка гэты вайсковы мемарыял і вярнуўся з небываўшых пахаваных там разведчыкі.

Час нямюльны. Ужо не засталася нікога ў жывых з тых байцоў «Слаўнага», што прызджалі тады на адкрыццё мемарыяла ў гонар іх атрада.

Але «Рытм» не забывае пра сваю справу. Сёлета дырэктар з прадстаўнікамі прадпрыемства зноў пабываў у вёсцы Усакіна. Балота за гэты час не змянілася. Толькі палову шляху на джыпе адолелі. А потым машына правалілася ў гразь, вада трапіла ў салон. Астатак шляху давялося прасці пешшу.

Дайсці да Верамеюкі не кожнаму па сіле. Але відэочапе, што людзі там бываюць, ушанаваць вянікі і кветкі. Самы апошні вянок, мяркуючы па свежай ленце на ім, з уседняй вобласці — ад Рэчыцкага райаддзела Дэпартаменту аховы. Пра востраў

цяпер ведаюць і там. — Чаму мы тады ўзяліся за гэтую справу? Не таму, што лішня грошы мулялі. Уразіла баявая гісторыя вострава, людзі, якія ваявалі ў «Слаўным». Гэта быў наш грамадзянскі абавязак — належным чынам ушанаваць іх памяць, — разважае Мечыслаў Віткоўскі. І дадае: — Яшчэ мелі надзею, што эстафету падхопяць іншыя, бо столькі мясцін, звязаных з гераічнай гісторыяй, патрабуюць да сябе больш пільнай увагі.

Але некаторыя калегі і дзела-валя партнёры не зразумелі тады яго ўчынку. Як і кантралюючыя органы. Праверкі пасля добра «патрэслі» «Рытм». Відаць, цікаўнасць адольвала: маўляў, адкуль грошы на працу ў балочы і чаго наогул туды падаліся? Можна, скарбы якія шукалі?

Напэўна, калі прыбытак разыходзіцца на дарагія лімузіны і шыкоўныя дамы-палацы ці яшчэ на якую гламурную трасу, — гэта выклікае куды менш падзэрняня.

Пятнаццаці гадоў мінула з таго дня, як з'явіўся сярэд балота вайсковы мемарыял народнай памяці. Напэўна, гэта першы такі мемарыял, створаны на прыватныя сродкі.

Гледзячы на тагачасныя рэаліі, з сумам меркавалі, што гэты першы, на жаль, можа аказацца і апошнім. Але не.

Ведаю, што мастак Барыс Цітовіч з паплекнікамі спрабуе, не шкадуючы сіл і ўласных сродкаў, ушанаваць памяць аб войнах Першай усветнай, загінулых у яго родных мясцінах.

Але гэта ўжо другая гісторыя. Пра якую мы яшчэ раскажам. Вікенцій КЛЮЧНІК. Фота аўтара і з архіва М. Віткоўскага

■ Будзь у курсе!

НЕ ПСУЛІ САБЕ СВАТА — НАБУДЗЬ ЕЛКУ ЦЫВІЛІЗАВАНА

У перыяд падрыхтоўкі да навагодніх свят шэраг міністэрстваў і ведамстваў узмацняць кантроль за нарыхтоўкай дрэў у лясных угоддзях. Запланаваны рэйдывы мерапрыемстваў МУС, Мінпрыроды, Мінлясгаса, Дзяржінспекцыі па ахове жывёльнага і расліннага свету і іншых зацікаўленых арганізацый, якія будуць скіраваны на папярэджанне, выкрыццё і спыненне незаконнай высецкі. Асабліва ўвага будзе нададзена месцам нарыхтоўкі, што адведзены ўстановам, якія вядуць лясную гаспадарку.

Як паказвае практыка мінулых гадоў, высечка навагодніх хваёвых дрэў, на жаль, не абходзіцца без парушэнняў. Напрыклад, толькі ў другой палове снежня мінулага года па выніках назірання за нарыхтоўкамі, было выяўлена 50 парушэнняў. 7 з іх дапусцілі службовыя асобы. На правапарушальніку прыродаахоўнага заканадаўства было складзена 50 адміністрацыйных пратаколаў, спягнана штрафна на суму 6,5 мільёна рублёў, прадаўлена да пакрыцця 7,2 мільёна рублёў шкоды, якая была нанесена навакольнаму асяроддзю.

Таму варта яшчэ раз нагадаць, што, у адпаведнасці з Кодэксам аб адміністрацыйных правапарушэннях Рэспублікі Беларусь, за незаконнае знішчэнне або пашкоджанне дрэў і кустоў ў лясх першай групы ляснога фонду, а таксама драўнінна-куставай расліннасці (насаджэнняў), што не ўваходзяць у лясны фонд, на грамадзян можа быць накладзены штраф у памеры ад 5 да 50 базавых велічынь (500 тыс. — 5 мільёна рублёў), на індыўідуальных прадпрыемстваў — ад 20 да 200 базавых велічынь (2 мільёна — 20 мільёна рублёў), а на юрыдычных — ад 50 да 300 базавых велічынь (5 мільёнаў — 30 мільёнаў рублёў). У астатніх лясх ляснога фонду за аналагічныя правапарушэнні прадугледжаны штрафы да 30 базавых велічынь (да 3 мільёнаў рублёў) для грамадзян, для індыўідуальных прадпрыемстваў — ад 10 да 150 базавых велічынь (ад 1 мільёна да 15 мільёнаў рублёў), для юрыдычных асоб — ад 50 да 300 базавых велічынь (ад 5 да 30 мільёнаў рублёў).

Акрамя таго, за кожнае сечанне дрэва дыяметрам каля пня да 12 сантыметраў і наватых будучы абавязаны пакрыць шкоду, нанесеную навакольнаму асяроддзю, у памеры ад 0,1 да 0,2 базавых велічынь (20-25 тысяч рублёў), у залежнасці ад месца здзяйснення парушэння, а таксама кошт самога дрэва пры немагчымасці яго канфіскацыі — адну базавую велічыню (100 тысяч рублёў).

Сяргей РАСОЛКА

■ Глыбінка

МАЙКА, ЧАЙКА, АМУР І ІНШЫЯ

У вёсцы Смаліца Быхаўскага раёна ляснік разводзіць рускіх еўрапейскіх лаек

Анатоль Панцялеў працуе ў мясцовым Трылесінскім лясніцтве. — Захапленне прыродай і жывёламі перадалося мне ад дзеда, — расказвае ён. — З малых гадоў я ў лесе: са школы прыбываў, торбу з кніжкамі кінаў пад локжак, і айда з сабакамі ў лес! Я стаў натуралістам, следпаўтам, паляўнічым.

Рускіх еўрапейскіх лаек вывелі ў Расіі, у сярэдзіне мінулага стагоддзя. Яны не злыя да чалавека, але маюць моцную паляўнічую страсць і лічацца ўніверсальнымі паляўнічым сабакамі.

— Мае сабакі працуюць «па ўсіх зьярах»: ад вавёркі да мядзведзя, — горда кажа Анатоль Філімонавіч. Больш за трыццаці гадоў (а гэта, лічы, амаль што палова жыцця) Панцялеў займаецца паляўніцтвам, і лайкі — яго верныя партнёры ў гэтым хобі. — Сябар можа здрадзіць, але сабака — ніколі, — так гаворыць пра сваіх любімых лаек.

Перад вялікімі снегападамі паляўнічы вывёў сваіх чатырох лаек на прагулку ў лес. Усё навакол было яшчэ карычнева-зялёнае, у тумане. Малады сабакі Майка і Чайка ў захапленні насіліся па лесе, а потым падставілі жываты для ласкавай рукі чалавека. Амура і Таёжку, старэйшую пару, Анатоль Філімонавіч не спускаў з павадкоў. Амур стойка пераносіў тапанне на месцы, а Таёжка «пажачочы» скуліла і прасілася пабегачы.

У кожнай сабацы — свой характар, тлумачыць гаспадар. Амур вельмі не любіць чужых, таму двор Панцялеева пад пільнай ахова 24 гадзіны ў суткі. Таёжка больш спакойная, і выпадка на паляванні, калі кабан парваў ёй спіну ў вуха, не спасваў ёй ураўнаважаны характар.

Майцы і Чайцы толькі па 4 месяцы, але ўжо бегваюць з гаспадаром на паляванні. Яны пакуль яшчэ вучаваюць навакольны свет і актыўна цікавяцца рознымі раслінамі і пахамі. Гаспадар называе іх «прыбранымі».

— «Прыбраныя» — гэта калі шмат белых плямаў, — тлумачыць Анатоль Панцялеў. У адобвух сабак — белыя «манішкі». У Чайкі — тонкая белая палоска на чорнай мысцы, а Майка нібыта ў масцы бэтмэна, але з чорнай круглай плямкай на белым ілбе. Дзякуючы гэтай пляме Майка — прызначана прыгажуня.

Але Чайка больш хуткая, так што прыгажосць — гэта яшчэ не усё ў жыцці, — смеецца паляўнічы. Анатоль Філімонавіч воіць сваіх лаек на выставы і мае ўжо калекцыю медалёў, дыпламаў і кубкаў. Сёлета Амур заняў у абласным цэнтры першае месца сярод усіх лаек. У гэтага сабакі, лічаць спецыялісты, чэмпіёнская будучыня.

Жонка Валянціна ставіцца да хобі мужа і яго сабак стаяноўчы. Аднойчы нават давялося стаць на іх абарону (заўважце, не наадварот!): калі гаспадар не было дома, аднаго з сабак хацелі ўкрасці, дык жанчына, цяжарная, бегла ў начной сарочцы, пакуль не дагнала злмысльніка і не адабрала лайку.

Сабакі гэтай пароды, расказвае Анатоль Панцялеў, адны з самых непераборлівых. Трымае лайку досыць эканомна: ёсць трымае, у асноўным супрадукты з кашамі. Для сельяніна, які трывае падсобную гаспадарку, пракарміць лаек — зусім не праблема.

Колькі каштуюць рускія еўрапейскія лайкі? За добрую паляўнічую сабаку просяць дорага — 10-15 тысяч расійскіх рублёў. Шчэня можна набыць за 100-150 долараў.

— Я лічу, што гэта не вельмі шмат, таму што карысць ад такой сабакі вялікая, — гаворыць паляўнічы. — Цяпер хатнія сабакі каштуюць па тысячы долараў. А вось лаек трымаць у кватэрах я б не раіў: ім месца на свежым паветры. Лайку альбо не, аднак Анатоль Філімонавіч раіць кожнаму чалавеку мець сабаку. Былі б толькі для выхаванняў месца і корм.

— Трэба проста любіць сабакі! — раіць Анатоль Панцялеў. Справа тут не ў дрэсіроўцы і не ў каманды: яны проста вельмі разумныя істоты. І калі вы сабаку палюбіце — адразу і агульная мова з'явіцца.

У Быхаўскай Смаліцы, дарэчы, колькасць рускіх еўрапейскіх лаек з цягам часу павялічваецца: аднавяжоўцы бяруць прыклад з Анатолія Філімонавіча: шаночкі Таёжкі, якія неўзабаве з'явіцца на свет, ужо загадаў разабраць.

Ілона ІВАНОВА. Фота аўтара

Быхаўскі раён

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА СПК «ХВИНЕВИЧИ»

Наименование	Характеристика
Наименование объекта, краткая характеристика	ЛОТ 1 Компьютеризированный производственный объект выпуска, регистрационный знак 4843 CB-9, заводской номер 8225, технический талон СА № 0011610. Дополнительное оборудование: жатка зерновая модель Z 058 (заводской номер 41133), тележка для транспортировки жатки 1999 года выпуска.
Местонахождение объекта	Гродненская область, Дятловский район, д. Хвиневичы
Начальная цена продажи	180 454 400 (сто восемьдесят миллионов четыреста пятьдесят четыре тысячи четыреста) белорусских рублей без учета НДС
Сумма задатка	18 045 440 (восемнадцать миллионов сорок пять тысяч четыреста сорок) белорусских рублей
Продавец	Сельскохозяйственный производственный кооператив «Хвиневичы», 231465, Дятловский район, д. Хвиневичы, тел./факс 8-01563-39-5-21
Организатор торгов	РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41 98 32, 41 98 34
Условия аукциона	Без условий
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 10 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	р/с 30125791700117 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, БИК 153001739, УНП 600833225.

Аукцион состоится 21 декабря 2012 г. в 12.00 по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209.

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявления с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, полученные билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении; юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица;

индивидуальным предпринимателем – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона;

юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписки из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона представляются: представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя; физическим лицом – документ, удостоверяющий личность физического лица; представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя.

Принятые заявления на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчиваются в установленном организатором аукциона день и время, указанное в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

Информация о первом аукционе была размещена в газете «Звязда» от 14.08.2012 г. № 155 (27270).

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30.

Последний день приема заявлений – 20 декабря 2012 г. до 15.00.

Тел. для справок: 41 98 32, 41 98 34 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки».

Считать недействительным страховой полис филиала СООО «Белкоопстрах» в г. Бресте: Добровольное страхование от несчастных случаев на время поездки за границу, серия БМ № 0507908. УНП 100706519

МОГИЛЕВСКИЙ ГОРОДСКОЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ СООБЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ В г. МОГИЛЕВЕ

Аукцион состоится 15 января 2013 года в 16.00 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, зал заседаний

Заявления и документы принимаются уполномоченной организацией (МУУКП «Проектное специализированное бюро») по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, каб. 206 в рабочие дни с 08.00 до 17.00. Последний день приема заявлений – 09.01.2013 года до 17.00.

Продажа земельных участков производится гражданам Республики Беларусь в частную собственность для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов. Условия проведения аукциона – **лицензия не менее двух участников.**

При оформлении заявления и соглашения о правах и обязанностях сторон, желающие принять участие в аукционе, представляют в сроки, указанные в извещении:

а) документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задаток) на расчетный счет Могилевского городского исполнительного комитета № 3641017440554 в филиале 700 МОУ ОАО «СБ «Беларусбанк», код 536, УНП 700123787 (разовый платеж), с отметкой банка; б) документ, удостоверяющий личность (паспорт и его копия) покупателя, а в случае участия в аукционе его представителя – паспорт, копия паспорта и нотариально заверенную доверенность.

Порядок осмотра на местности земельных участков: выезд по желанию, предварительное ознакомление с земельно-кадастровой документацией всем желающим. Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории: строительство инженерных коммуникаций будет осуществлено в соответствии с проектно-сметной документацией. Продажа земельных участков производится без изменения целевого назначения. Граждане, желающие участвовать в аукционе в отношении нескольких земельных участков, вносят задатки в размере, установленном для каждого из этих земельных участков.

№ лота	Адрес земельного участка	Площадь, га	Кадастровый номер	Стоимость землеустроительного дела (руб.)	Начальная цена (руб.)	Сумма задатка (руб.)
№ 1	улица Леваневского, 53	0,1058	74010000003006244	2 735 206	112 629 000	21 400 000
№ 2	улица Машиностроительная, 31а	0,0788	74010000001006445	2 982 534	50 346 000	9 566 000
№ 3	улица Машиностроительная, 41в	0,0952	74010000001006447	3 000 591	60 823 000	11 556 000
№ 4	улица Машиностроительная, 41г	0,0960	74010000001006446	2 589 994	61 335 000	11 654 000

Контактный телефон в г. Могилеве 22 11 63.

ООО «Арбитр», управляющий по делу о банкротстве – организатор торгов, сообщает о проведении ТОРГОВ по продаже имущества частного предприятия «Наш Край»:

№ лота	Наименование лота	Начальная цена продажи лота	Шаг торгов (5%)	Задаток (5%)
1	Площадка рынка «Наш Край» инв. № 450/С-25002 (сооружение неустановленного назначения) (в состав сооружения входят: покрытие, бордюр тротуарный, бордюр дорожный, газонное покрытие, автомобильная парковка и т.д.)	926 739 000 р.	46 336 950 р.	46 336 950 р.

Торги проводятся в форме аукциона, открытого по составу участников и по форме подачи предложений о цене.

Торги состоятся 17 января 2013 года в 11.00 по адресу: г. Гродно, ул. Солнечная, 5.

До подачи заявки претенденту необходимо перечислить задаток в безналичном порядке по следующим платежным реквизитам: р/с 3012036435941 в ЦЕУ № 422 ОАО «СБ Беларусбанк» г. Слоним, код 152101689, МОУ 153001369, УНП 590093379.

Заявления на участие в аукционе с приложением платежного поручения, подтверждающего внесение задатка, а также: для юридических лиц – заверенной копии свидетельства о гос. регистрации, устава; для индивидуального предпринимателя – заверенной копии свидетельства о гос. регистрации; для физ. лица – копии паспорта, принимаются с момента выхода настоящего объявления до 11.00 16.01.2013 по адресу: 230001, г. Гродно-1, а/я 27 или по факсу 8(0152) 526859.

Победителем аукциона признается участник, предложивший наибольшую цену покупки. После окончания торгов с победителем подписывается протокол и заключается договор. Победитель торгов обязан оплатить стоимость покупки в течение 30 дней после подписания протокола. В соответствии с п. 1 Указа Президента Республики Беларусь от 05.05.2009 № 232 возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

Настоящее объявление содержит лишь общие характеристики предмета торгов. Получить полную информацию о порядке и условиях проведения торгов, о предмете торгов можно в рабочие дни с 9.00 до 17.00 по адресу: г. Гродно, ул. Солнечная, 5, тел. 8(029)7831160, тел./факс 8(0152)526859. Ознакомиться с предметом торгов (площадкой рынка) можно в рабочие дни с 9.00 до 17.00 по адресу: Гродненская область, г. Слоним, ул. Тополевая, д. 22.

г. Клецк ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ НА ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА

№ лота	Месторасположение земельного участка, кадастровый номер	Вид аукциона	Характеристика инженерных коммуникаций	Площадь земельного участка, га	Срок аренды, лет	Назначение участка	Условия продажи	Начальная цена предмета аукциона (руб.)	Сумма задатка (руб.)	Расходы по формированию и регистрации земельного участка и проведению аукциона (руб.)
1.	г. Клецк, ул. 17 Сентября № 6225010002003065 Арендодатель – Клецкий райисполком	на право заключения договора аренды	водопровод, электроснабжение; теплоснабжение, канализация, асфальтированный подъезд; ограничение в использовании в связи с расположением в охранной зоне систем теплоснабжения	0,2235	40	Для размещения объектов розничной торговли (строительство административно-торгового центра)	разработка ПСД в течение 2 лет, занятие земельного участка (начало строительства) в течение 6 месяцев со дня утверждения ПСД	56 456 246	5 645 625	3 034 000

1. Аукцион состоится 15 января 2013 г. в 11 часов в здании Клецкого райисполкома по адресу: г. Клецк, пл. Маяковского, 10.

2. Для участия в аукционе приглашаются индивидуальные предприниматели, юридические лица, граждане Республики Беларусь. Аукцион проводится при наличии двух или более участников.

Участнику необходимо подать заявление в Клецкий райисполком. Лица, желающие принять участие в аукционе, к заявлению прилагают: заверенную копию платежного поручения о внесении задатка; а также представляют: юридическими лицами (резиденты РБ) – доверенность, выданную представителем юридического лица; или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копия свидетельства о государственной регистрации без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица; индивидуальными предпринимателями – копия свидетельства о государственной регистрации без нотариального засвидетельствования; представителями индивидуальных предпринимателей – нотариально удостоверенная доверенность; юридическими лицами (нерезиденты РБ) – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписки из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, легализованный в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык; документ о государственной регистрации участника аукциона; документ, удостоверяющий личность участника аукциона; документ, удостоверяющий личность представителя участника аукциона; документ, подтверждающий полномочия должностного лица участника аукциона; документ, удостоверяющий личность физического лица участника аукциона; документ, подтверждающий личность представителя участника аукциона.

3. Заявления на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 8.00 до 17.00 по адресу: г. Клецк, пл. Маяковского, 10, кабинет 204; последний день приема документов 14 января 2013 г. до 11.00. Заключительная регистрация участников 15 января 2013 г. с 10.00 до 10.45. К участию в торгах не допускаются участники, не прошедшие заключительную регистрацию.

4. Сумма задатка перечисляется на расчетный счет 3641207430710 в ЦБУ № 607 г. Клецк филиала № 620 г. Несвиж ОАО «СБ Беларусбанк» г. Клецка, код 523. Получатель – Клецкий райисполком, УНП 600198162.

5. Победитель аукциона – участник, предложивший наибольшую цену. Аукцион признается несостоявшимся, если заявление на участие подано менее, чем двумя участниками, если ни один из участников аукциона после трехкратного объявления первой объявленной цены не поднал аукционный номер. Предмет аукциона не может быть продан по начальной цене.

6. Участник, ставший победителем аукциона, после окончания аукциона обязан: подписать протокол аукциона в день проведения аукциона; не позднее 10 рабочих дней со дня утверждения протокола аукциона внести плату за предмет аукциона, возместить расходы по формированию и регистрации земельного участка и затраты на подготовку и проведение аукциона; внести плату за право заключения договора аренды земельного участка.

7. Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с объектом продажи. Контактные телефоны в Клецке: (8 01793) 54657, 50822,55239, сайт www.klets.k.minsk-region.by

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ НЕДВИЖИМОГО ИМУЩЕСТВА, НАХОДЯЩЕГОСЯ В ГОСУДАРСТВЕННОЙ СОБСТВЕННОСТИ

Наименование предмета аукциона	Капитальное строение	Здание хлебопекарни	Капитальное строение (здание специализированное с животноводства с составными частями)	Капитальное строение (здание ремонтно-механической мастерской с составными частями)
Местонахождение недвижимого имущества	Брестская область, Ивановский район, Горбашский с/с, д. Озвичи, ул. Центральная, д. 38	Брестская область, Барановичский район, г.п. Городище, ул. Вежновца, 9	Брестская область, Лунинский район, 300 м юго-западнее д. Морщаницы	Брестская область, Лунинский район, г. Микашевичи, ул. Маяковского, 37/3
Продавец недвижимого имущества	Республиканское унитарное предприятие почтовой связи «Белпочта», (0162) 20 57 21	Республиканское унитарное производственное предприятие хлебопекарной промышленности «Брестхлебопром» филиал Барановичский хлебозавод, тел.: (0163) 47 07 49, 47 18 89, 47 05 33	Республиканское унитарное производственное предприятие «Гранит» тел. (01647) 4 34 89, 4 34 51, факс (01647) 4 36 00	
Сведения о предмете аукциона	Капитальное строение (здание почты) 1985 г.п., 1 эт., пеноблочное обожженное кирпичное, общая площадь 53,4 кв.м, пристройка кирпичная, общая площадь 10,0 кв.м. Земельный участок площадью 0,0355 га; срок аренды – 30 лет; направления возможного использования, - размещение объектов культурно-просветительного и зрелищного, административного назначения, образования и воспитания, розничной и оптовой торговли, материально-технического и продовольственного снабжения, заготовок и сбыта продукции, промышленных объектов (с учетом комплексного развития территории по согласованию с отделом архитектуры и строительства Ивановского райисполкома).	Здание хлебопекарни, одноэтажное, кирпичное, 1948 г.п., общая площадь – 647,5 кв.м, со встроенным магазином с подвалом, тремя кирпичными печами, двумя навозами, двумя бочками, одним кирпичным складом, туалетом, дорожкой 698 кв.м, бетонной площадью 5 кв.м, ограждением протяженностью 120 м, воротами, водопроводной сетью протяженностью 39,9 м, канализационной сетью протяженностью 38,8 м, кабелем протяженностью 20 м. Земельный участок площадью 0,2675 га; установленные ограничения на пользование на площади 0,0553 га в связи с расположением его в придорожной зоне (контролируемых зонах) автомобильных дорог, использовать для размещения объектов промышленного производства, общественного питания, торговли, услуг; срок аренды – 25 лет.	Здание коровника одноэтажное, кирпичное, 1988 г.п., общая площадь – 1129,5 кв.м, железобетонное сливочное сооружение № 1, железобетонное сливочное сооружение № 2, водопроводная сеть, канализационная сеть. Земельный участок площадью 0,8445 га; использовать для размещения объектов промышленного производства, общественного питания, торговли, услуг; срок аренды – 49 лет.	Здание ремонтно-механической мастерской, одноэтажное, кирпичное, 1970 г.п., общая площадь – 334 кв.м (площадь 334 кв.м сдана в аренду) с асфальтобетонным покрытием, водопроводной сетью. Земельный участок площадью 0,2643 га, ограничение в использовании в связи с его расположением в водоохранной зоне реки Волхва; использовать для размещения объектов промышленного производства, общественного питания, торговли, услуг; срок аренды – 49 лет.
Условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка	- осуществить государственную регистрацию права на земельный участок в течение двух месяцев со дня подписания договора аренды земельного участка; - в случае изменения назначения недвижимого имущества - получить в установленном порядке разрешение Ивановского районного исполнительного комитета на проведение проектно-испытательных работ, архитектурно-планировочное задание на проектирование и технические условия для инженерно-технического обеспечения объекта строительства и разработать строительный проект на строительство (реконструкцию) объекта в срок, не превышающий двух лет; и осуществления строительства (реконструкции) объекта в сроки, определенные проектной документацией; - до окончания срока аренды земельного участка решить вопрос его дальнейшего использования совместно с Ивановским районным исполнительным комитетом	- в течение двух месяцев со дня подписания договора аренды земельного участка, но не позднее трех месяцев со дня утверждения протокола о результатах аукциона обратиться в Барановичский филиал РУП «Брестрегистр» (г. Барановичи, ул. Брестская, 186) для осуществления государственной регистрации возникновения права и ограничения прав на земельный участок; - при изменении назначения недвижимого имущества (для размещения объекта общественного питания, торговли, оказания услуг) получить в установленном законодательством порядке разрешение Барановичского районного исполнительного комитета на проведение проектно-испытательных работ и разработать строительный проект на строительство (реконструкцию) объекта в срок, не превышающий двух лет с момента регистрации права на земельный участок, и осуществить строительство (реконструкцию) объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией; - по микровидео надобности, но не позднее срока, на который предоставлен земельный участок, возратить его состав земель населенного пункта в состоянии, пригодном для использования по целевому назначению, и продлить в установленном порядке срок аренды земельного участка	- осуществить государственную регистрацию права на земельный участок в течение двух месяцев со дня подписания договора аренды земельного участка; - в случае изменения назначения недвижимого имущества получить в установленном порядке разрешение Лунинского районного исполнительного комитета на проведение проектно-испытательных работ, архитектурно-планировочное задание на проектирование и технические условия для инженерно-технического обеспечения объекта строительства и разработать строительный проект на строительство (реконструкцию) объектов в срок, не превышающий двух лет; - осуществить строительство (реконструкцию) объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией; - до окончания срока аренды земельного участка совместно с Лунинским районным исполнительным комитетом решить вопрос его дальнейшего использования	- осуществить государственную регистрацию права на земельный участок в течение двух месяцев со дня подписания договора аренды земельного участка; - в случае изменения назначения недвижимого имущества получить в установленном порядке разрешение Микашевичского городского исполнительного комитета на проведение проектно-испытательных работ, архитектурно-планировочное задание на проектирование и технические условия для инженерно-технического обеспечения объекта строительства и разработать строительный проект на строительство (реконструкцию) объектов в срок, не превышающий двух лет; - осуществить строительство (реконструкцию) объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией; - до окончания срока аренды земельного участка совместно с Микашевичским городским исполнительным комитетом решить вопрос его дальнейшего использования
Начальная цена предмета аукциона, руб.	6 218 017 (начальная цена снижена на 80%)	175 003 740 (начальная цена снижена на 20%)	691 814 616	170 472 812
Задаток для участия в аукционе, руб.	1 243 000	35 000 000	138 362 000	34 094 000
Организатор аукциона	Фонд «Брестоблимушество», г. Брест, ул. Ленина, 11, тел.: (0162) 21 19 82, 23 12 63, 20 87 85, 23 44 06, 23 44 78, www.brest-region.by, www.gki.gov.by			

Аукцион проводится 15 января 2013 года в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Ленина, 11, каб. 524 (здание облисполкома).

Для участия в аукционе организатору аукциона подается: заявление на участие в аукционе по установленной форме, к которому прилагаются следующие документы: документ, подтверждающий внесение суммы задатка, с отметкой банка на р/с 3642941148018, дирекция ОАО «Белинвестбанк» по Брестской области (код 739), покупатель платежа – фонд «Брестоблимушество», УНП 200020538, срок внесения суммы задатка – до подачи заявления на участие в аукционе; документ, подтверждающий личность участника аукциона; документ, подтверждающий полномочия должностного лица участника аукциона; документ, подтверждающий личность физического лица участника аукциона; документ, подтверждающий личность представителя участника аукциона; документ, подтверждающий личность физического лица участника аукциона; документ, подтверждающий личность представителя участника аукциона; документ, подтверждающий полномочия должностного лица участника аукциона; документ, удостоверяющий личность участника аукциона; документ, удостоверяющий личность физического лица участника аукциона; документ, подтверждающий личность представителя участника аукциона; документ, подтверждающий полномочия должностного лица участника аукциона; документ, удостоверяющий личность физического лица участника аукциона; документ, подтверждающий личность представителя участника аукциона.

индивидуальным предпринимателем – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования;

инностранным юридическим лицом – копии учредительных документов и выписки из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, при необходимости легализованные в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык;

инностранным гражданином или лицом без гражданства – документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, при необходимости легализованный в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык;

При подаче документов представляется: заявителем (его представителем) – документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица также – документ, подтверждающий его полномочия; уполномоченным лицом консолидированных участников (его представителем) – документ, удостоверяющий личность, и доверенности, выданные индивидуальными предпринимателями и (или) микроорганизациями, заключившими договор о совместном участии в аукционе. Представителем уполномоченного лица дополнительно представляется доверенность, выданная в установленном законодательством порядке, либо документ, подтверждающий полномочия руководителя.

При подаче заявления с приложением необходимых документов с организатором аукциона заключается соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона в установленном порядке.

Победитель аукциона (претендент на покупку) обязан: подписать протокол в

дальнейшем переводом на белорусский или русский язык; представителем заявителя (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководителем) – доверенность, выданная в установленном законодательном порядке, при необходимости легализованная в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык; консолидированными участниками – копия договора о совместном участии в аукционе с предьявлением оригинала этого договора; копии документов, подтверждающих государственную регистрацию индивидуальных предпринимателей и (или) микроорганизаций, заключивших договор о совместном участии в аукционе; сведения о средней численности работников микроорганизаций, заверенные подписью руководителя и печатью.

При подаче документов представляется: заявителем (его представителем) – документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица также – документ, подтверждающий его полномочия; уполномоченным лицом консолидированных участников (его представителем) – документ, удостоверяющий личность, и доверенности, выданные индивидуальными предпринимателями и (или) микроорганизациями, заключившими договор о совместном участии в аукционе. Представителем уполномоченного лица дополнительно представляется доверенность, выданная в установленном законодательством порядке, либо документ, подтверждающий полномочия руководителя.

При подаче заявления с приложением необходимых документов с организатором аукциона заключается соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона в установленном порядке.

Победитель аукциона (претендент на покупку) обязан: подписать протокол в

дальнейшем переводом на белорусский или русский язык; представителем заявителя (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководителем) – доверенность, выданная в установленном законодательном порядке, при необходимости легализованная в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык; консолидированными участниками – копия договора о совместном участии в аукционе с предьявлением оригинала этого договора; копии документов, подтверждающих государственную регистрацию индивидуальных предпринимателей и (или) микроорганизаций, заключивших договор о совместном участии в аукционе; сведения о средней численности работников микроорганизаций, заверенные подписью руководителя и печатью.

При подаче документов представляется: заявителем (его представителем) – документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица также – документ, подтверждающий его полномочия; уполномоченным лицом консолидированных участников (его представителем) – документ, удостоверяющий личность, и доверенности, выданные индивидуальными предпринимателями и (или) микроорганизациями, заключившими договор о совместном участии в аукционе. Представителем уполномоченного лица дополнительно представляется доверенность, выданная в установленном законодательством порядке, либо документ, подтверждающий полномочия руководителя.

При подаче заявления с приложением необходимых документов с организатором аукциона заключается соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона в установленном порядке.

Победитель аукциона (претендент на покупку) обязан: подписать протокол в

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Аукцион состоится 14.01.2013 в 10³⁰ по адресу: 220088, г. Минск, ул. Захарова, 57, каб. № 415.

Организатором аукциона является РУП «Белтелеком» в лице Минского филиала РУП «Белтелеком», находящегося по адресу: г. Минск, ул. Захарова, 57.

На аукционе выставляется право заключения договора аренды:

1. Помещений 2-го этажа капитального строения (здания специализированного связи) со вспомогательными площадями, общей площадью 116,1 (12,4; 16,9; 13,2; 10,4; 8,5; 11,7; вспомогательные площади: 4,7; 1,6; 14,4; 20,4; 1,9) кв.м. по ул. Тугаринова, 1, в г. Слуцке, Слуцкого района, Минской области; в хорошем состоянии; срок аренды – не менее 3 лет; начальная цена продажи – 29,025 БАВ; размер задатка – 2,9025 БАВ; коэффициент от 0,5 до 3,0 – 3,0; целевое использование – для производственных целей (за исключением вредных производств), размещения офисов, складских помещений, оказания услуг, осуществления розничной торговли.

2. Площадки 5-го этажа капитального строения (АТС-4), общей площадью 177,4 кв.м по адресу: ул. Козлова, 31, в г. Солигорске, Минской области; удовлетворительного состояния; срок аренды – не менее 3 лет; начальная цена продажи – 44,35 БАВ; размер задатка – 4,435 БАВ; коэффициент от 0,5 до 3,0 – 1,0; целевое использование – для производственных целей (за исключением вредных производств), размещения офиса, складского помещения, оказания услуг.

Документы на участие в аукционе принимаются с 13.12.2012 по 10.01.2013 в рабочее время (с 9.00 до 16.00), по адресу: г. Минск, ул. Слесарная, 18, каб. 5.6. Документы, поданные после 16.00 10.01.2013, не рассматриваются.

Порядок оформления участия в аукционе, а также порядок проведения аукциона определены Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в республиканской собственности, утвержденным Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.08.2009 № 1049.

Договор аренды по результатам аукциона заключается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона и подписания протокола аукциона.

Телефон для справок (017) 500 14 62, 500 12 48, факс (017) 500 14 78.

15 января 2013 года

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ НА ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА

№ лота	Месторасположение земельного участка, кадастровый номер	Вид аукциона	Характеристика инженерных коммуникаций	Площадь земельного участка, га	Срок аренды, лет	Назначение участка	Условия продажи	Начальная цена предмета аукциона (руб.)	Сумма задатка (руб.)	Расходы по формированию и регистрации земельного участка и проведению аукциона (руб.)
1.	г. Клецк, ул. 17 Сентября № 6225010002003065 Арендодатель – Клецкий райисполком	на право заключения договора аренды	водопровод, электроснабжение; теплоснабжение, канализация, асфальтированный подъезд; ограничение в использовании в связи с расположением в охранной зоне систем теплоснабжения	0,2235	40	Для размещения объектов розничной торговли (строительство административно-торгового центра)	разработка ПСД в течение 2 лет, занятие земельного участка (начало строительства) в течение 6 месяцев со дня утверждения ПСД	56 456 246	5 645 625	3 034 000

1. Аукцион состоится 15 января 2013 г. в 11 часов в здании Клецкого райисполкома по адресу: г. Клецк, пл. Маяковского, 10.

2. Для участия в аукционе приглашаются индивидуальные предприниматели, юридические лица, граждане Республики Беларусь. Аукцион проводится при наличии двух или более участников.

Участнику необходимо подать заявление в Клецкий райисполком. Лица, желающие принять участие в аукционе, к заявлению прилагают: заверенную копию платежного поручения о внесении задатка; а также представляют: юридическими лицами (резиденты РБ) – доверенность, выданную представителем юридического лица; или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копия свидетельства о государственной регистрации без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица; индивидуальными предпринимателями – копия свидетельства о государственной регистрации без нотариального засвидетельствования; представителями индивидуальных предпринимателей – нотариально удостоверенная доверенность; юридическими лицами (нерезиденты РБ) – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписки из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, легализованный в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык; документ о государственной регистрации участника аукциона; документ, удостоверяющий личность участника аукциона; документ, удостоверяющий личность физического лица участника аукциона; документ, подтверждающий личность представителя участника аукциона; документ, подтверждающий полномочия должностного лица участника аукциона; документ, удостоверяющий личность физического лица участника аукциона; документ, подтверждающий личность представителя участника аукциона.

3. Заявления на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 8.00 до 17.00 по адресу: г. Клецк, пл. Маяковского, 10, кабинет 204; последний день приема документов 14 января 2013 г. до 11.00. Заключительная регистрация участников 15 января 2013 г. с 10.00 до 10.45. К участию в торгах не допускаются участники, не прошедшие заключительную регистрацию.

4. Сумма задатка перечисляется на расчетный счет 3641207430710 в ЦБУ № 607 г. Клецк филиала № 620 г. Несвиж ОАО «СБ Беларусбанк» г. Клецка, код 523. Получатель – Клецкий райисполком, УНП 600198162.

5. Победитель аукциона – участник, предложивший наибольшую цену. Аукцион признается несостоявшимся, если заявление на участие подано менее, чем двумя участниками, если ни один из участников аукциона после трехкратного объявления первой объявленной цены не поднал аукционный номер. Предмет аукциона не может быть продан по начальной цене.

6. Участник, ставший победителем аукциона, после окончания аукциона обязан: подписать протокол аукциона в день проведения аукциона; не позднее 10 рабочих дней со дня утверждения протокола аукциона внести плату за предмет аукциона, возместить расходы по формированию и регистрации земельного участка и затраты на подготовку и проведение аукциона; внести плату за право заключения договора аренды земельного участка.

7. Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с объектом продажи. Контактные телефоны в Клецке: (8 01793) 54657, 50822,55239, сайт www.klets.k.minsk-region.by

Утерянный бланк строгой отчетности обязательного страхования гражданской ответственности владельцев транспортных средств на территории государств-членов системы «Зеленая карта» серии BY/01/6998951 в количестве 1 шт. Представительством Белгосстраха по Минскому району считать недействительным. УНП 60

«Салодкі» рэпартаж

Каб не спазніўся Дзед Мароз, або Як робяць святочныя падарункі

КАЛІ ПАЧЫНАЕЦА НОВЫ ГОД?

Для звычайных людзей падрыхтоўка да калядных свят пачынаецца яшчэ бліжэй да снежня. На прадпрыемствах, ад якіх залежыць прыўзняты настрой (бо якія Каляды, Новы год без падарункаў), у гэты час наступае апошні, далёка не падрыхтаваны этап.

— Прыгатаванні да наступнага «каляднага сезона» на кандытарскай фабрыцы пачынаюцца ўжо ў студзені, калі аналізуецца поспехі і памылкі мінулай навагодняй кампаніі, — расказвае намеснік генеральнага дырэктара прамавысавіц Таццяна Сайганова. — Паралельна працуем над дызайнам будучай упакоўкі.

Увогуле, «святочны» календар «салодкага» прадпрыемства выглядае так. Да чэрвеня распрацоўваюцца макеты навагодніх пакункаў (іх тут яшчэ называюць «баўламі»). У канцы ліпеня падрыхтаваны этыкеткі. У наступным месяцы — яны ўжо на складзе «Камунаркі».

У верасні разлічваецца колькасць дадатковых рабочых, якіх фабрыка традыцыйна наймае кожны год, каб папець свечасова падрыхтаваць падарункі. Нарэшце, з верасня і да самага Новага года працягваецца вытвор-

ЧАСОВЫЯ, АЛЕ ПАСТАЯННЫЯ

На фабрыцы працуе каля 1,6 тысячы чалавек, але кожны верасень набіраецца яшчэ 300 рабочых, каб «не спазніцца» з падарункамі да навагодніх свят. З верасня аб'ём вытворчасці павялічваецца ў паўтара раза, уводзяцца дадатковыя змены і змяняюцца графікі працы. Калі б не гэты дадатковыя меры, Дзед Мароз прыходзіла б чакаць бліжэй да лютага. Таму праца часовых рабочых на фабрыцы — асабліва.

— Як правіла, многія з такіх рабочых — людзі, якія ўжо не першы год працуюць у нас перад Новым годам, — адзначае намеснік генеральнага дырэктара. — Гэта альбо нашы «пенсінеры», або людзі, для якіх падрыхтоўка на нашай фабрыцы ўжо стала звыклай справай. Вось і называем мы іх «пастаяннымі часовымі» рабочымі. Фарміруюцца нават сапраўдныя працоўныя калектывы!

ЯК ПРАЦУЕ «ЦЭХ ПАДАРУНКАЎ»

Такі цэх з часовымі рабочымі працуе ў дзве змены, па 150 чалавек у кожнай. Штогадовы план на фабрыцы — ажно мільён падарункаў, таму праца хапае. Якраз перад нашымі днямі было сфарміравана 800 тысяч падарункаў. Як правіла, асноўная прадукцыя рэалізуецца з 15 па 25 снежня,

калі праходзяць імпрэзы ў дзіцячых садках і школах.

У цэху «падарункаў» працуюць тры канвееры. Па самім канвееры «паўзуць» каробкі, куды кожная жанчына кідае па некалькі цукерак пэўнага гатунку (каля кожнай у каробцы — асобны гатунка цукерак або шакаладка). У канцы канвеера пакунак узважваюць, маркіруюць — вось вам і «падарунак».

Таццяна Рыбак падрацоўвае на «Камунарцы» ўпершыню:

— Даведалася па аб'яве, вырашыла падрабіць. Праца нескладаная, галоўнае — гэта жаданне. Пакуль што я яшчэ не на пенсіі, асноўнае месца працы — на «Белтэхгалядзе». Затое тут, на «Камунарцы», адчуваю гарар: мы гэта робім для ўсёй краіны, нават і за мяжу «едуць» нашы падарункі. Гэта для нашых дзяцей, унукаў...

НА ЛЮБЫ ГУСТ І ВАГУ

Па асартыменце «падарунак» можна падабраць ад 300 грамаў да 2,5 кілаграма ў пакунку. Як удакладніла Таццяна Сайганова, «Камунарка» можа фарміраваць і індывідуальныя заказы, калі прадпрыемства замаўляе дастаткова вялікую колькасць падарункаў адрозна. У адным «баўле» можна знайсці да 30 відаў ласунак.

Як правіла, усе цукеркі, што кладуцца ў «баўлы», падзяляюцца на два гатункі: першы — гэта цукеркі, якія ўжо даўно ўсе лалюбілі, якія вырабляюцца ўжо не адзін дзесятак гадоў; другі — новыя, нядаўна распрацаваныя разнавіднасці цукерак (як правіла, па спецыяльнай сістэме менеджменту кожны год уводзіцца да 30 новых відаў).

Калядныя падарункі — гэта адмысловы спосаб для прадпрыемства правярць, наколькі новая прадукцыя адпавядае густам пакупнікоў. Калі новыя цукеркі спадабаліся — на іх узрасце попыт у крамах, не — трэба нешта перапрацоўваць.

Дарэчы, цана на навагодні «баўлячык» вагаецца ад 30 да 150 тысяч (у фірменных крамах купіць можна танней). Цікава, што падарунак можна набыць не толькі ў традыцыйнай «каробцы», але і ў выглядзе мяккай цацкі — змяі ці снегавіка. А ўнутры такога падарунка будзе цукеркі.

ДЗЕ НА ФАБРЫЦЫ ШАКАЛАДНЫ РАЙ?

Усяго на «Камунарцы» шэсць вытворчых цэхаў. Вызначыць, дзе знаходзіцца, можна нават з залпашчанымі вачыма: салодкі казыліны пах — карамель, пах яблыкаў — сурфле, шакалад — шакаладныя цукеркі! Для тых, хто глядзеў фільм «Чарлі і шакаладная фабрыка», цэх №3 «Камунаркі» пакажа наява, хоць і не высокія, шакаладныя вадападзікі, цэлыя стосы цукерак самых розных гатункаў: з цукатамі, арэхамі, вафлямі; канвееры з яшчэ гарачымі шакаладнымі прысмакамі...

Тут жа некаторыя віды цукерак размаляваюць уручную. Алена Федарава, вядучы спецыяліст аддзела мар-

кетынгу, а сёння яшчэ і экскурсавод па «царстве» цукерак і «падарункаў», між іншым, заўважыла, што такая праца не кожнаму па сілах.

— Сапраўды, гэта дастаткова складана, — пацвярджае ўсмешліва прыгажуня Наталля, па адукацыі пекар-кандытар. — Кожны від цукерак мае свой малюнак. Я працую на «Камунарцы» 11 гадоў, і нягледзячы на кандытарскую адукацыю, асноўныя навукі атрымала тут, на фабрыцы.

...Насычаная экскурсія паказала, колькі этапаў праходзяць навагоднія падарункі перад тым, як аказацца пад ёлкай. Сталася толькі зайсці ў фірменную краму. Колькасць ахвотных запасціся салодкай прадукцыяй «Камунаркі» сапраўды немалая: людзі купляюць цукеркі як на вагу, так і непасрэдна падарункі. Дарэчы, падарункі-цацкі раскупляюцца адрозна — відаць, і змяя, і снегавік прыйшліся дастападобы.

Надзея ЮШКЕВІЧ.
Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ

Новы год і калядныя святы — час падарункаў, сюрпрызаў, вясёлых застоляў. Такія дні называюць яшчэ і «святам страўніка», а для многіх людзей ці не галоўным «інгрэдыентам» з'яўляецца салодкае. Як ідзе падрыхтоўка навагодніх падарункаў на кандытарскіх фабрыках, што новага прапануюць у фірменных крамах і хто рыхтуе пакунку? Каб даведацца пра ўсё гэта, мы накіраваліся на фабрыку «Камунарка».

Хочаце — верце...

ЦУД ЧАКАЦЬ ЦІ САМОМУ ЯГО ПРАДКАЗАЦЬ?

Для адных з нас з яе пачынаецца кожны дзень. А іншыя выратавуюцца ёю падчас аўральнай працы і сезі, калі надыходзіць сезон бяссонных начэй. Так, гэта — кава. Адна яе назва выклікае ў кожнага мноства асацыяцыі, і адна з іх варажба. Што досыць актуальна менавіта напярэдадні Каляд і Новага года, бо даведацца такім чынам пра сваю будучыню, жадаюць многія. Днямі прыадкрыць заслону перспектывы паспрабавалі беларускія славуці Ганна Шаркунова, Люцыя Лущыч і Уладзімір Максімаў, якія сустрэліся з журналістамі ў прэс-цэнтры «Камсамольскай праўды» за кубачкам кавы. І не толькі расказалі пра сваё стаўленне да варажбы, але і апрабавалі некаторыя яе метады на практыцы.

Варажба на кававай гушчы — адзін з папулярных спосабаў даведацца пра сваю будучыню. Мабыць, яшчэ тады, калі людзі навучыліся варыць гэты напой з размолатых зярнят, гэта дазваляла атрымліваць доступ да адказаў на тая пытанні, якія хвалююць нас і сёння. Каханне, поспех на працы, планы на адпачынак... Нехта ставіцца да гэтага сур'ёзна і верыць у тое, што кава можа прадказаць будучыя падзеі і лёс, многія ўспрымаюць гэта як гульню... Нехта можа ўбачыць у сваім кубачку адзін малюнак, а другі зусім іншы асацыяцыі агучыць, паглядзеўшы на сваю кававую гушчу... Таму, мабыць, кожны проста атрымлівае тое, у што хоча верыць.

— На каве ніколі не варажыла. Я веру не ў варажбу, а, хутчэй, у людзей, якія умеюць правільна тлумачыць прадказанні, яны бачаць цябе наскрозь, — падзялілася Ганна Шаркунова. — Былі выпадкі, што таксама спрабавала даведацца лёс, пасьянс раскладвала, ды з таго прадказання пакуль нічога не збылося. Але я ведаю адну бабулю, якая і лёс бачыць, і хваробы. Яна мае дар і часам дапамагае людзям.

Уладзімір Максімаў расказаў пра свой уласны спосаб варажыць у тым моманты, калі жыццё патрабуе адказаў. Ён мае дзве бабачкі, якія носяць у кішэні свайго смокінга, яны рознага колеру: чырвоны — адказ «так», а чорны — «не». У простых сітуацыях такія адказы задавальняюць, а вось калі абставіны

складаны, дык тлумачэнне набывае крыху іншы адценні: чорная бабачка азначае «не», а вось чырвоная — «траба падумаць». Усё, што трэба зрабіць — сфармуляваць пытанне, якое вас турбуе, а потым дастаць адну з іх. Ён верыць у тое, што энергетыка, якую захоўваюць гэтыя рэчы, зельмі спрыяльна для пошуку адказаў. Такі спосаб можа быць у кожнага з нас свай.

Для атрымання свайго прадказання пры дапамозе кававай гушчы, каву трэба заварваць у турцы. Гэта даступна кожнаму, варта проста прытрымлівацца агульнавядомых правілаў. Важна, каб чалавек, які варажыць, сам насыпаў каву ў кубачак і паставіў яго заварвацца. Потым трэба пачакаць, пакуль кава закіпіць і паднімецца разы чатыры (але сачыць, каб не збегла на пліту). Выпіваем каву, а калі на дне застаецца сталавая лыжка гушчы, варта зрабіць некалькі абаротаў кубка па гадзіннікавай стрэлцы. Потым бярэм сподак, накрываем ім кубак і перакрываем. Важная акалічнасць: трэба задумаць пытанне, на якое вам патрэбен адказ. Чакаем некалькі хвілін, за гэты час кававая гушча раўнамерна размяшчаецца па сценках кубачка і рыхтуе вам «ліст» з вашай будучыні.

Люцыя Лущыч расказала пра тое, што пры тлумачэнні малюнкаў на сценках і на сподачку варта не пакідаць без увагі і тое, калі ў вонз'яўца яшчэ і кававыя «сцежачкі» на вонз'явым баку кубачка. Лічыцца, што такія «сцежачкі» — сведчанне паспяхоўнасці ў нейкай сферы, іх колькасць — ваш паказчык будучых поспехаў ці то ў асабістым жыцці, ці то ў працоўных папмкненнях. Наогул, каб атрымаць пэўную карціну будучы падзей, трэба знайсці не менш за пяць сімвалаў. Так, птушка — гэта сімвал грашовага прыбытку і добрых навін у бізнэсе, а зорка прарочыць здзяйсненне жаданняў. Чалавека убачыць — атрымаць падарунак ці дачакацца гасцей, а убачыць сабаку, значыць, што вы маеце добрых сяброў побач. Сэрца няправільнай формы — сімвал альбо моцнай страці, або праблем са здароўем, павук — вы можаце дазволіць сабе фінансавую рызыку. Глядзіце і прыслухоўвайцеся да сваіх асацыяцыяў. Няхай вас чакаюць толькі светлыя падзеі!

Алена ДРАПКО

Даты	Падзеі	Людзі
1918 год — нарадзіўся (вёска Гайшын Слаўгарадскага раёна) Кастусь Кірэенка, беларускі пісьменнік, публіцыст, перакладчык. Скончыў Гомельскі педагагічны інстытут у 1940 годзе. Пасля некалькіх месяцаў працы ў школе быў прызваны ў Савецкую Армію. У час Вялікай Айчыннай вайны — вехаў стралок танка, потым карэспандэнт армейскай газеты на Заходнім і 2-м Беларускам франтах. Пасля дэмабілізацыі працаваў у часопісах «Беларусь» (1945—1962), галоўным рэдактарам часопісаў «Бярозка» (1962—1972) і «Польмя» (1972—1986). У 1980—1984 гадах з'яўляўся дэпутатам Вярхоўнага Савета БССР. Друкаваўся з 1939 года. Аўтар многіх зборнікаў паэзіі, выдаў кнігі апевесцыі і аповяданьняў для дзяцей («Сум і радасць дзед Рэзікі», «Ручайні шукаюць ракі», «Алесева кніжка», «Вандруюнае шчасце: Рыбацкая паэма», кнігі публіцыстыкі «Амерыка здалёку і зблізку» і «Заўсёды з Радзімай») (успаміны, эса, нататкі). Пераклаў на беларускую мову паасобныя творы У. Маякоўскага, М. Ісакоўскага, А. Пракоф'ева, Я. Райніна, М. Рылскага і іншых аўтараў. Памёр у 1988 годзе.		
1937 год — у Савецкім Саюзе адбыліся першыя выбары ў Вярхоўны Савет — «усеагульныя, прамыя, роўныя, пры тайным галасаванні», якія сцвярджала прапаганда. «Гэта былі не проста выбары, — гаварылася ў кароткім курсе гісторыі партыі, — а вялікае свята, урачыстасць савецкага народа, дэманстрацыя вялікай дружбы народаў СССР». На самой справе аб дэмакратыі гаварыць не прыходзілася: у кожным білетэні было прозвішча толькі аднаго кандыдата. Выбаршчыкам давалі білетэнь і канверт, і прапаноўвалі заходзіць у кабінку для галасавання, каб заклеіць там канверт з білетэнем. Вядома, можна было выкрасліць кандыдата, але гэта, па-першае, усё роўна нічога не змяніла б, а па-другое, на участку стаялі нейкія людзі, якія праводзілі выбаршчыка ў кабінку, і чалавек баяўся прабыць там лішнюю секунду. Ён укладваў білетэнь у канверт, заклеіваў, як было загадана, і апуская ў скрыню, каля якой стаялі два пянеры, якія аддавалі кожнаму выбаршчыку пянярскае салют. Такія «выбары» праходзілі яшчэ пяцьдзесят гадоў — ужо без канвертаў і пянераў, але з той жа працэдурай «выбару з аднаго».		
1952 год — нарадзіўся Аляксандр Васільевіч Дзергаю, беларускі вучоны ў галіне сардэчна-сасудзістай хірургіі, доктар медыцынскіх навук (1999). Аўтар навуковых прац па хірургічнай карэкцыі хворых з прыроджанымі парокмі сэрца.		

СЁННЯ

Месяц
Маладзік 13 снежня.
Месяц у сусор'і Стралца.

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	9.19	16.47	7.28
Віцебск	9.17	16.29	7.12
Магілёў	9.10	16.37	7.27
Гомель	8.58	16.42	7.44
Гродна	9.33	17.04	7.31
Брэст	9.25	17.13	7.48

Імяніны
Пр. Парамона.
К. Адзілавіч, Жанны, Аляксандра, Кандрата.

Фота Анатона КЮШЧУКА.

ЗАЎТРА

Геамагнітныя ўзрушэнні

ГРОДНА	ВІЦЕБСК	МАГІЛЕЎ	БРЭСТ	ГОМЕЛЬ
746мм рт.ст. -7..-5°C -6..-4°C	745мм рт.ст. -7..-5°C -1..+1°C	746мм рт.ст. -6..-4°C -5..-3°C	749мм рт.ст. -8..-6°C -5..-3°C	751мм рт.ст. -1..+1°C -4..-2°C

Абазначэнні:
 — няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў
 — невялікія геамагнітныя узрушэнні
 — слабая геамагнітная буря

...у суседзях

ВАРШАВА	КІЕЎ	РЫГА
-5..-3°C	-4..-2°C	-7..-5°C
ВІЛЬНЮС	МАСКВА	С.ПЕЦЯРБУРГ
-8..-6°C	-8..-6°C	-7..-5°C

Я на рыбалку

УСМІХНЕМСЯ

У цырку глядач, які шырока пазяхнуў у першым радзе, ужо не змог закрывць рот з-за галавы Эдгара Запашнага.

На філасофскім факультэце залік па спецыкурсе «Песімізм у філасофіі».

— Бярэце білет.

— Навошта? Увесь ваш спецыкурс — поўнае глупства!

— Можаце ісці, залік...

У сувязі з амністыяй у дзіцячым садку вызвалілася 11 куткоў.

Я на рыбалку

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. КАРПЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара), В. КЛЮЧНІК (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, Л. СВЕДЬЦЫЦКАЯ, А. СЛАНЕУСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦМОШЫК.

НАШ АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); адрэдакцыі: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычная — 287 19 68, скартарыята — 292 05 82, аддзяленне за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самарванне» — 292 44 12, уласны карэспандэнт: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31; бухгалтары: 287 18 81.

http://www.zviazda.by; ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: info@zviazda.minsk.by, РЭКЛАМЫ e-mail: rek@zviazda.minsk.by (для зваротаў); zvarot@zviazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца суадноў з меркаваннямі рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрэсаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Вываецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.

Тыраж 25 885. Індэкс 63850. Зак. № 5630.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30
11 снежня 2012 года